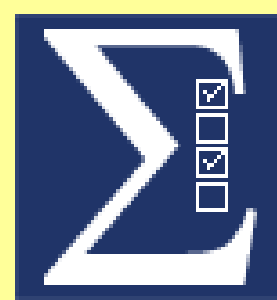

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Навчальна лабораторія з прикладних
соціологічних досліджень**

Факультет соціології

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ UNIDOS-10*: опитування першокурсників

*У лютому 2009 року факультет соціології започаткував моніторингове опитування **UNIDOS** (УНІверситетське ДОСлідження), що виконується в межах навчальної практики студентів факультету один або два рази на рік. Опитувальник містить постійну (моніторингову) і змінну частини. Всього за цей час проведено 10 хвиль дослідження. Опитування проводять студенти третього та четвертого курсів факультету соціології під керівництвом викладачів та за підтримки керівництва університету. У вересні 2011 р. в рамках шостої хвилі UNIDOS вперше було проведено суцільне опитування першокурсників.*

Десята хвиля дослідження була проведена з 1 по 20 вересня 2014 року. В межах цієї хвилі проведено суцільне опитування першокурсників (3301 студентів 1 курсу) всіх факультетів та інститутів університету за виключенням Військового інституту та Інституту високих технологій.

За даними Приймальної комісії у 2014 році до Київського національного університету імені Тараса Шевченка вступили 3861 першокурсники. Метою десятої хвилі дослідження UNIDOS (осінь 2014 р.) було здійснити суцільне опитування студентів першого курсу. Всього було опитано 3301 першокурсників, що становить 85,5% від усіх першокурсників. Частина респондентів виявилась недосяжною для опитування через їх відсутність на заняттях у дні, коли проводилось дослідження.

Опитування UNIDOS присвячене дослідженню різних сфер студентського життя, до 10-ї хвилі опитування UNIDOS*-першокурсники включено наступні теми:

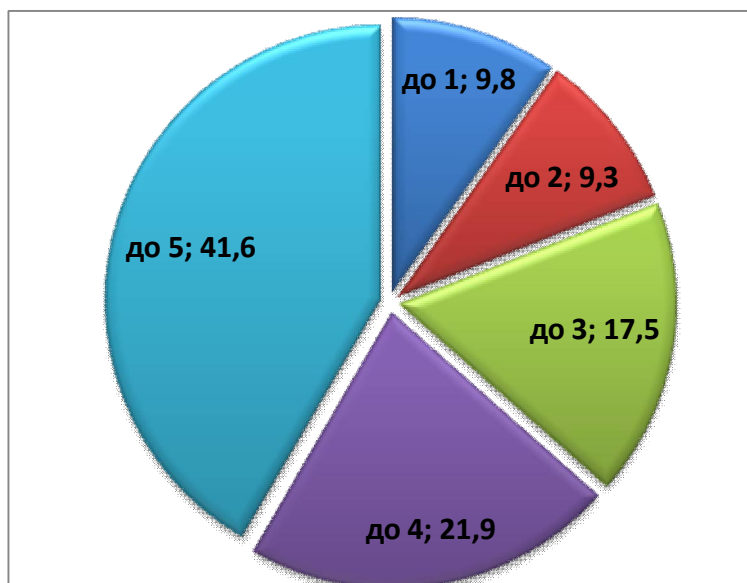
1. Вступна кампанія 2014 року очима першокурсників	2
2. Мотивація отримання вищої освіти та вибору спеціальності	6
3. Задоволеність студентів проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків	15
4. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті	16
5. Рівень володіння іноземною мовою	18
6. Навички роботи з комп'ютером та використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет	20
7. Оцінка умов поселення та проживання у гуртожитку	22
8. Соціально-демографічний портрет першокурсника	23
9. Одновимірні розподіли відповідей на запитання анкети	27

1. Вступна кампанія 2014 року очима першокурсників

Більшість нинішніх першокурсників, які брали участь в літній вступній кампанії 2014 року, подавали документи на вступ до **п'яти** вищих навчальних закладів (41,6%) і лише 9,8% абітурієнтів подавали документи цілеспрямовано тільки до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (див. Діаграму 1). Основна причина подачі документів у декілька вищих навчальних закладів полягала у бажанні абітурієнта *мати можливість обирати вищий навчальний заклад серед тих, куди його запросять* (70,1%). Інші абітурієнти рівною мірою (11,8% та 12%) зазначили такі причини: *«щоб мати можливість потрапити хоча б до якогось вищого навчального закладу»* або *«за порадою родичів чи друзів»*. 6,1% студентів відповіли своїм варіантом, серед яких такі: *«задня перестраховування»*, *«на випадок, якщо не вступлю до КНУ»*; *«суто спортивний інтерес»*, *«побачити свій рейтинг в інших вузах»* та ін.

Діаграма 1

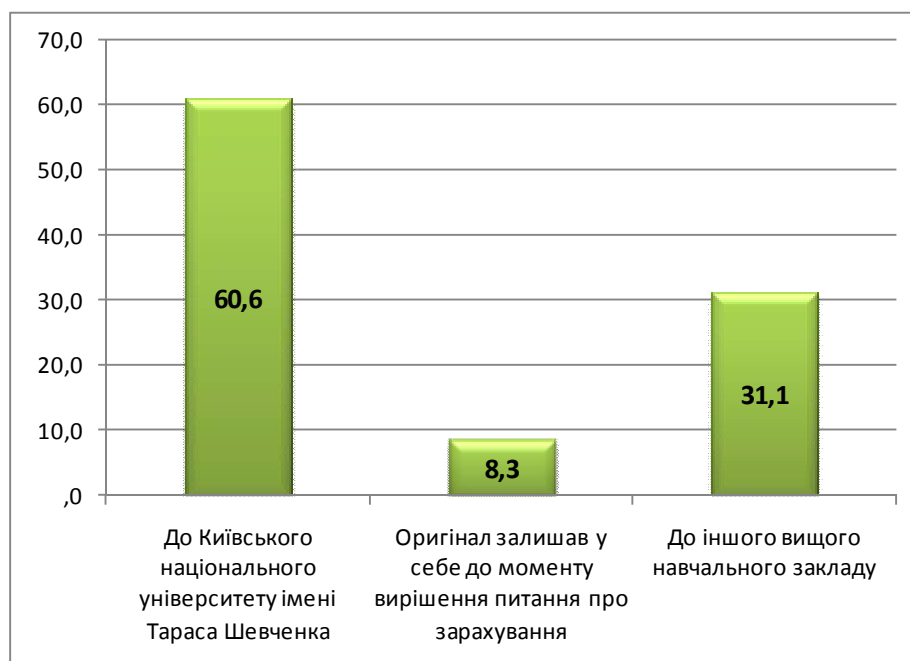
**До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали документи?
(% до всіх опитаних)**

Отже представлена картина відображає бажання студентів використати надану під час вступної кампанії можливість подати документи до кількох ВНЗ за різними спеціальностями скоріше «для підстраховки». Адже для 87,4% абітурієнтів було принципово важливим вступити до обраного ВНЗ. Навчатися у будь-якому ВНЗ ставили собі за мету лише 3,3% опитаних першокурсників. Саме тому переважна більшість нинішніх першокурсників (60,6%) одразу подавали оригінали документів саме до Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 31,1% абітурієнтів спочатку подавали оригінали документів до інших вищих навчальних закладів, а 8,3% залишали оригінали у себе до моменту вирішення питання із зарахуванням (див. Діаграму 2).

Діаграма 2

Куди Ви початково подавали оригінали документів? (%до всіх опитаних)

Переважає більшість цьогорічних абітурієнтів (62,3%) не користувалися послугами електронної реєстрації при вступі до нашого університету. Однак оцінка корисності послуг електронної реєстрації тими абітурієнтами, які нею користувалися, є досить високою – 68,3% студентів визнали її дуже корисною, а ще 18,9% – корисною. Середня оцінка користі електронної реєстрації складає 4,5 бали за п'ятибальною шкалою. Більша частина опитаних (84,7%) вважає, що конкурс сертифікатів ЗНО є кращою процедурою вступу до ВНЗ, ніж вступні іспити.

Переважає більшість першокурсників були зараховані у третю хвилю (57%), найменше – у другу (16,2%), а 26,8% – у першу. Середня сума сертифікатів ЗНО першокурсників є досить високою, вона сягає – 550,4 (тобто середній бал за одним сертифікатом ЗНО – 183,5); середній бал шкільного атестату = 53,9 (за цьогорічною 60-бальною системою). У студентів, зарахованих до бюджетної форми навчання, середня сума сертифікатів ЗНО є вищою порівняно з тими, хто вступив на навчання до контрактної форми (559,3 порівняно з 526 балами). А за середнім балом атестату різниця є менш помітною: 54,6 (бюджетники) та 52,2 (контрактники).

Інформацію про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка більшість абітурієнтів (75,7%) отримували з сайту університету, а іншими найбільш популярними джерелами інформації стали загальний пошук у мережі Інтернет (27,8%), спілкування з друзями, знайомими (22,9%), матеріали приймальної комісії (18,6%), а також – тематичні пабліки КНУ в соціальних мережах (15,2%). Найрідше студенти користуються такими джерелами інформації щодо вступу як консультації зі знайомими викладачами та працівниками університету (9,6%) та довідник вступників до ВНЗ (7,2%).

Майже всім респондентам – 92,8% інформації про правила вступу було цілком достатньо. Найбільше з тих, хто зазначив про недостатню поінформованість, не вистачало інформації щодо необхідних документів для подання (зокрема, кількості копій та додаткової канцелярії – папки, конверти з марками), а також – питання щодо способу формування рейтингових списків та хвиль зарахування; умов навчання, розкладу занять на факультеті і загалом про майбутню професію та перспективи працевлаштування за нею.

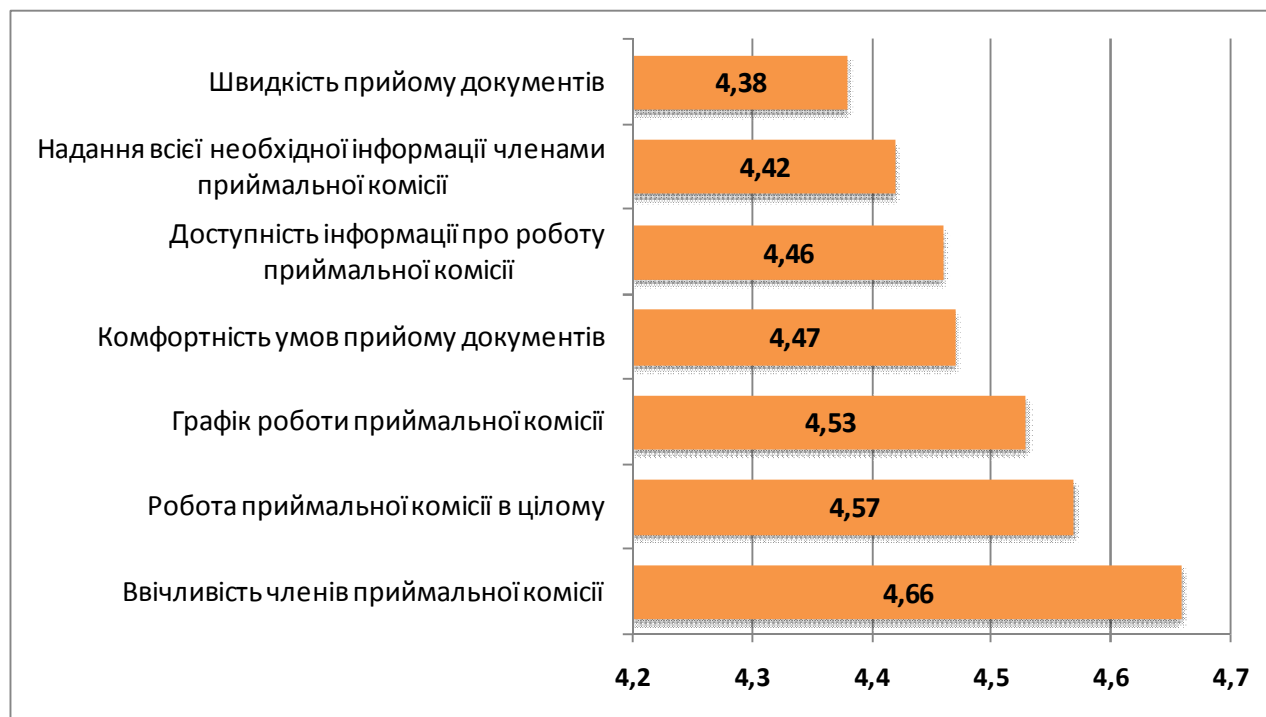
Також деякі першокурсники зазначили, що не могли одразу знайти на сайтах факультетів інформацію щодо вступу (незручне розташування інформації), а більше шукали та запитували про неї на форумах у соціальних мережах. Окрім того, студенти бажають більш повної інформації стосовно поселення та умов проживання у гуртожитках.

Незначна кількість студентів зазначає, що їм було важко зорієнтуватися при вступі по корпусах та кімнатах, і вони очікували на більш детальні роз'яснення щодо цього.

Оцінка першокурсниками окремих аспектів роботи приймальної комісії Київського національного університету імені Тараса Шевченка є досить високою (див. Діаграму 3). Найбільш позитивно першокурсники оцінюють ввічливість членів приймальної комісії (4,66 балів з 5), роботу приймальної комісії в цілому (4,57), графік роботи приймальної комісії (4,53). Найменш високою (але все одно позитивною) є оцінка швидкості прийому документів (4,38).

Діаграма 3

**Якою мірою Ви задоволені вказаними аспектами роботи приймальної комісії
Вашого факультету (середній бал за 5-ти бальною шкалою)?**

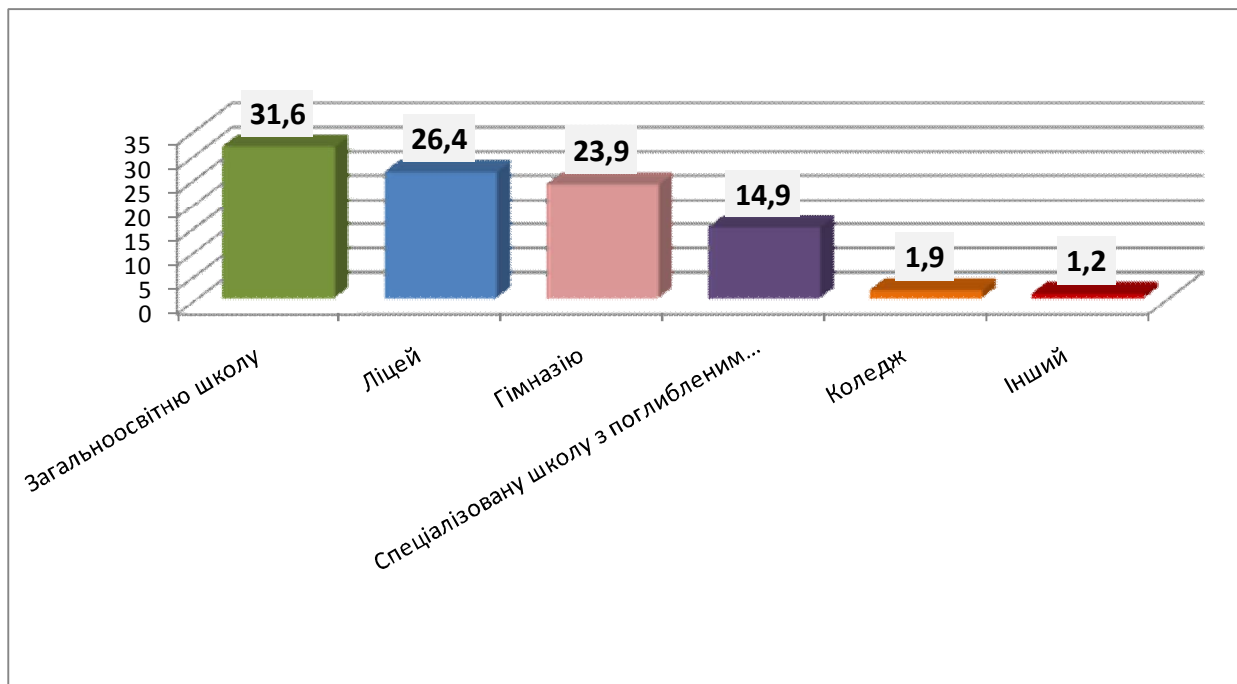
2. Мотивація отримання вищої освіти та вибору спеціальності

Важливим питанням постає цінність вищої освіти як способу отримання знань та професійних навичок. Проте, чи усвідомлюють студенти мету свого навчання, вибору професії та якими мотивами вони керуються?

Враховуючи престиж та статус Київського національного університету імені Тараса Шевченка, стає цікавим, які загальноосвітні навчальні заклади в своїй більшості закінчили першокурсники. Отож, більшість студентів-першокурсників Київського національного університету імені Тараса Шевченка закінчили загальноосвітні школи (31,6% до усіх опитаних), на другому місці за кількістю студенти, що закінчили ліцеї та гімназії (26,4% і 23,9% відповідно), а на третьому місці – спеціалізовані школи з поглибленим вивченням певних дисциплін (14,9% до усіх опитаних) (див. Діаграму 4).

Діаграма 4

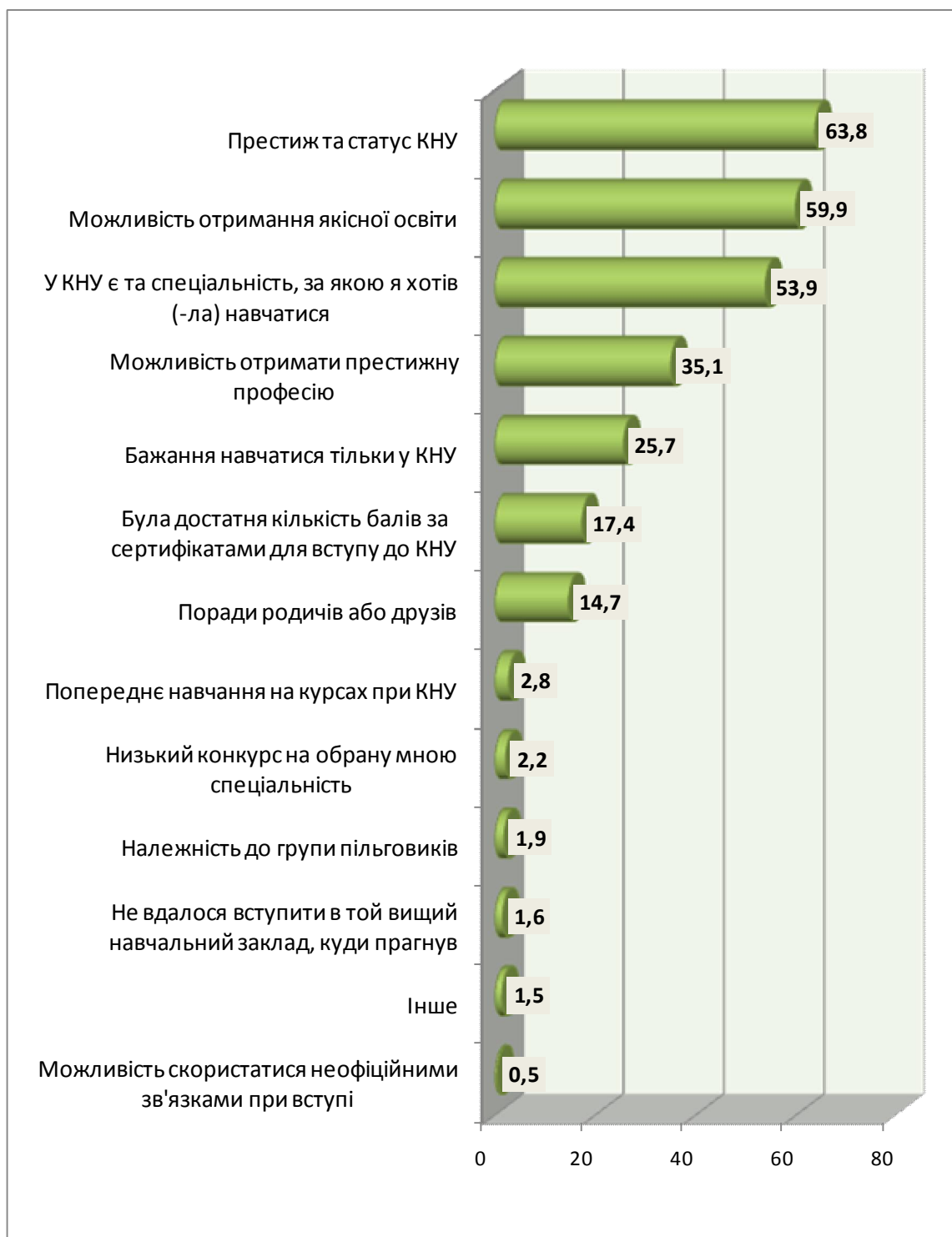
Який загальноосвітній навчальний заклад Ви закінчили? (% до всіх опитаних)

Серед причин вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка студенти першого курсу в своїй більшості назвали, ті що відображають специфічні характеристики даного вищого навчального закладу серед інших. Головними з причин вступу до університету стали такі: *престиж та статус КНУ* – 63,8% (до всіх опитаних); *можливість отримання якісної освіти* – 59,9%; *наявність у КНУ тієї спеціальності, за якою хотів навчатися абітурієнт* – 53,9%; *можливість отримати престижну професію* – 35,1%; *бажання навчатися тільки у КНУ* – 25,7% (див. Діаграму 5).

Діаграма 5

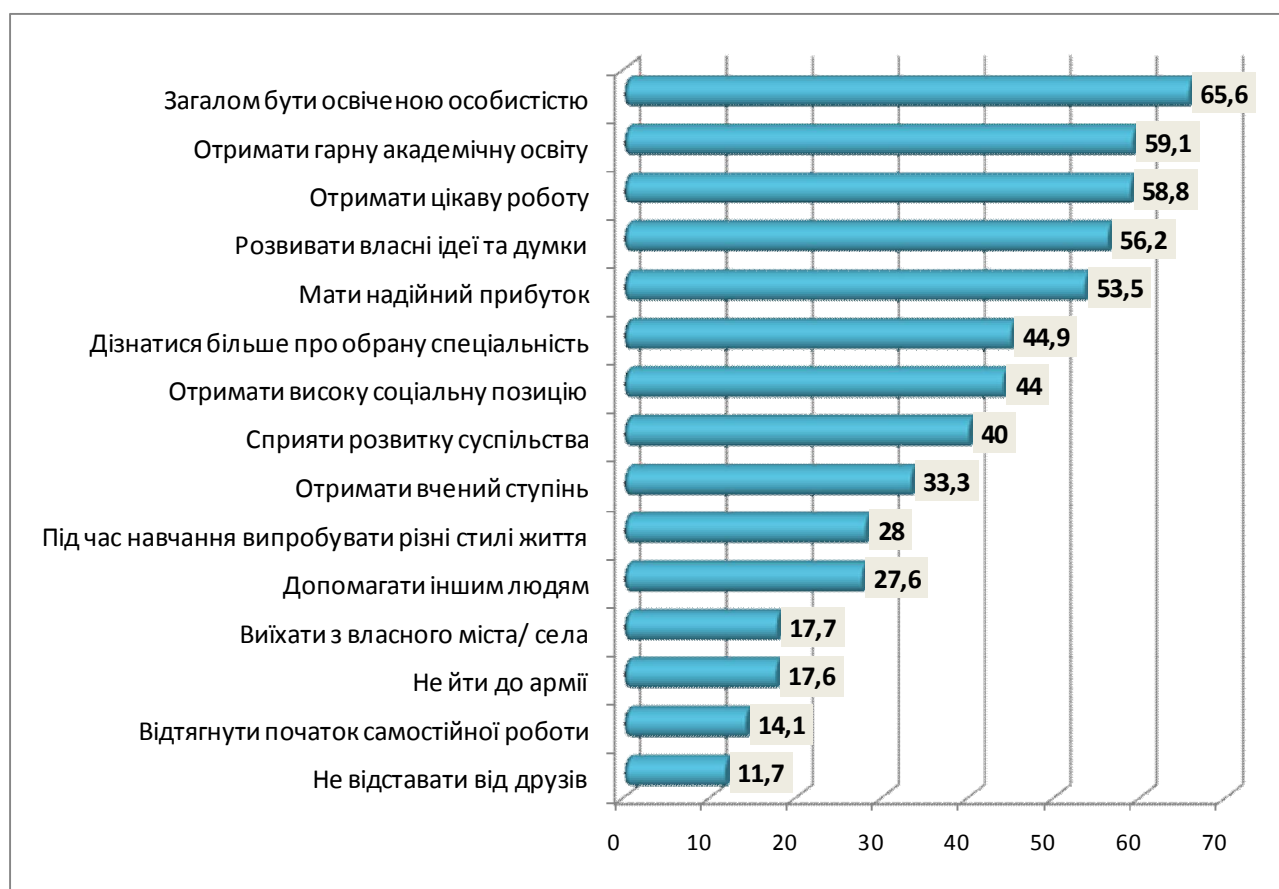
Основні причини вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)

Визначальними мотивами отримати вищу освіту у першокурсників є: *загалом бути освіченою особистістю* – 65,6% (до всіх опитаних); *отримати гарну академічну освіту* – 59,1%; *отримати цікаву роботу* – 58,8%; *розвивати власні ідеї та думки* – 56,2%. Найменш вагомими причинами отримання вищої освіти, на думку першокурсників, є *бажання не відставати від друзів* – 11,7% (до всіх опитаних); *відтягнути початок самостійної роботи* – 14,1%; *не йти до армії* – 17,6%; *виїхати з власного міста/села* – 17,7% (див. Діаграму 6).

Діаграма 6

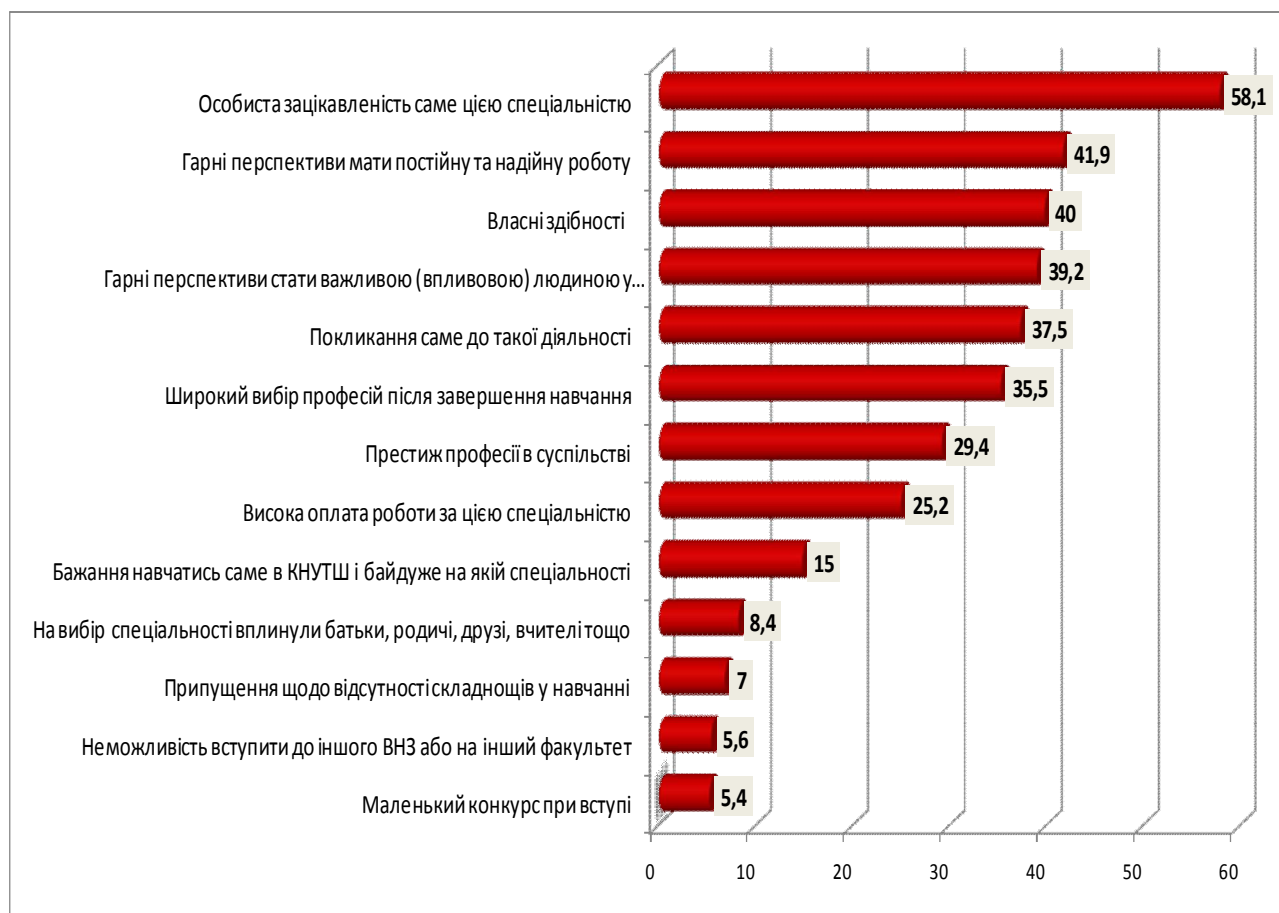
Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту (% до всіх опитаних)

Одним із завдань дослідження було виявити чинники, які впливають на обрання студентами певної спеціальності, тому першокурсникам було поставлене питання: «Наскільки важливими були для Вас такі причини під час обрання спеціальності, за якою Ви зараз навчаєтесь?». Головними чинниками, що обумовили вибір студентів того чи іншого напрямку навчання, стали: *особиста зацікавленість обраною спеціальністю* (58,1% до всіх опитаних); *гарні перспективи мати постійну та надійну роботу* (41,9%); *власні здібності* (40%) та *гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому* (39,2%). Такі чинники як *маленький конкурс при вступі*, *неможливість вступити до бажаного закладу освіти*, *припущення про відсутність складностей у навчанні* майже не відігравали жодної ролі при обранні першокурсниками тієї чи іншої спеціальності (див. Діаграму 7).

Діаграма 7

**Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності
(% до всіх опитаних)**

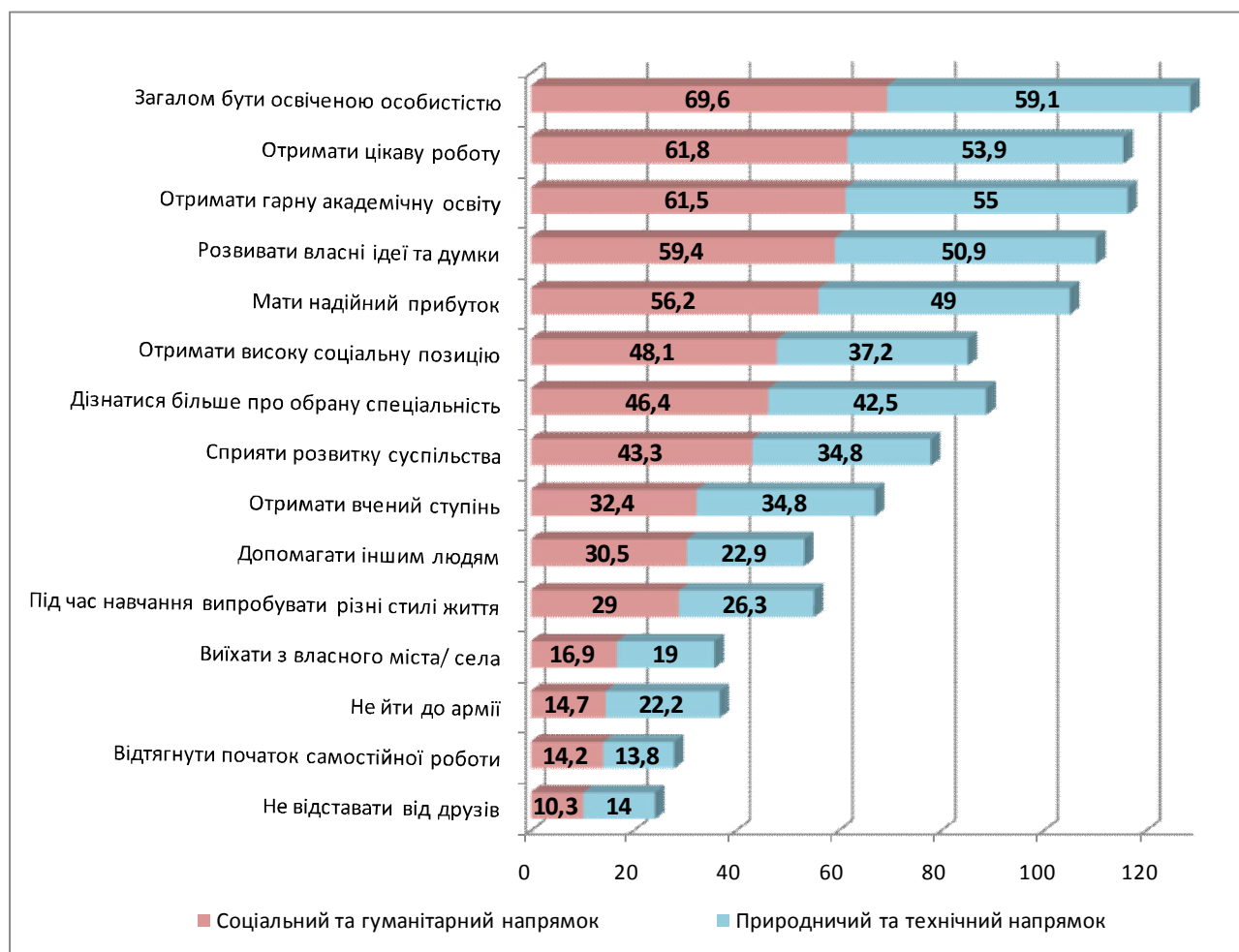

Чи впливають *гендерні фактори та фахова спрямованість факультетів* (соціальний та гуманітарний напрямок; природничий та технічний напрямок) на *причини, що спонукають першокурсників отримувати вищу освіту та на причини обрання першокурсниками тієї чи іншої спеціальності?*

Як виявилось в ході дослідження, значні відмінності у оцінках причин отримання вищої освіти між студентами соціально-гуманітарного напрямку та студентами природничо-технічного напрямку відсутні. Проте, для першокурсників соціально-гуманітарного спрямування більш вагомю причиною отримувати вищу освіту стало: *бажання бути загалом освіченою особистістю* (соціальний та гуманітарний напрямок – 69,6%; природничий та технічний напрямок – 59,1%), *розвивати власні ідеї та думки* (соціальний та гуманітарний напрямок – 59,4%; природничий та технічний напрямок – 50,9%), *бажання отримати високу соціальну позицію* (соціальний та гуманітарний напрямок – 48,1%; природничий та технічний напрямок – 37,2%) та *сприяти розвитку суспільства* (соціальний та гуманітарний напрямок – 43,3%; природничий та технічний напрямок – 34,8%) (див. Діаграму 8).

Діаграма 8

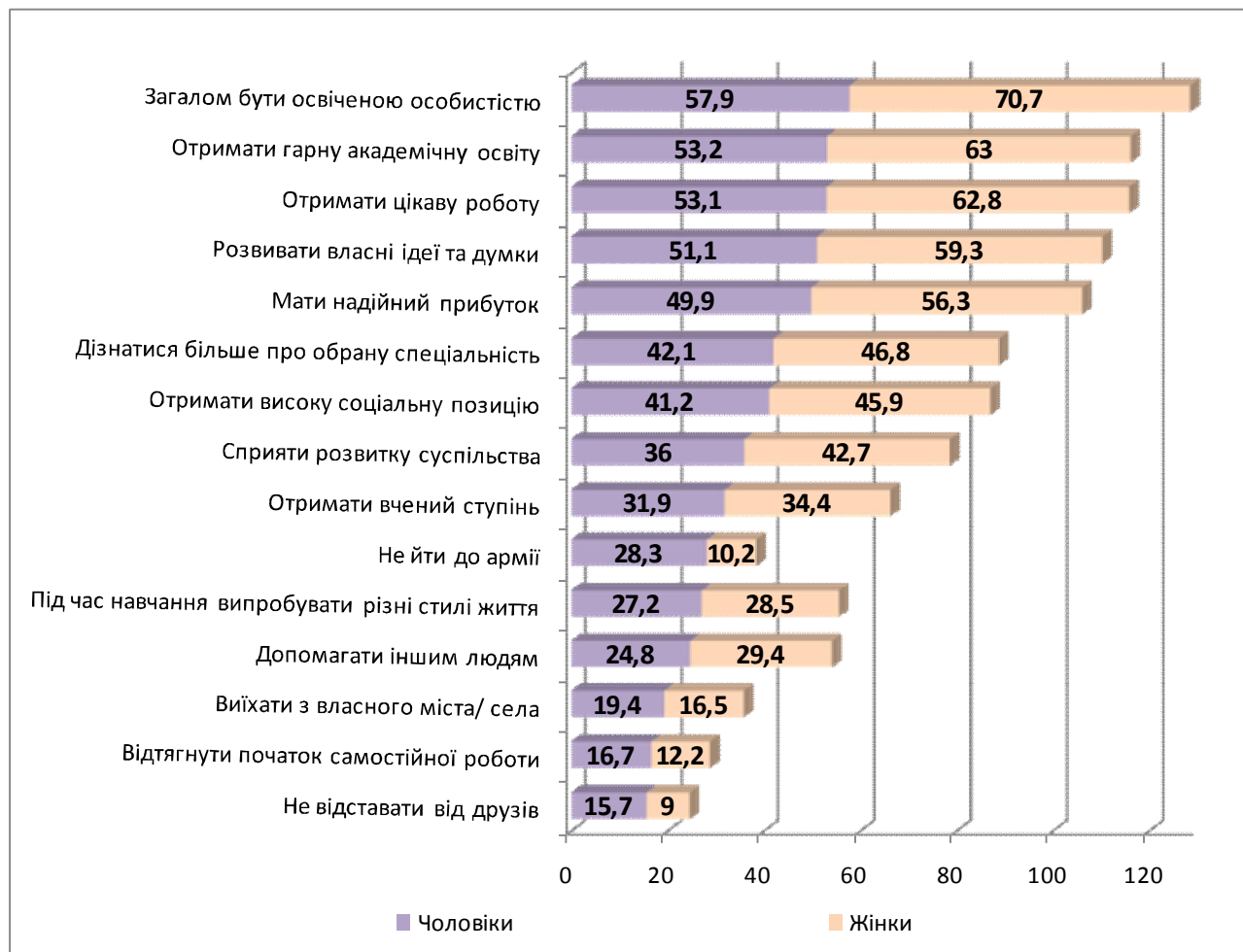
Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту першокурсників залежно від напрямку факультету (% до всіх опитаних)

Причини отримання вищої освіти чоловіками та жінками практично не різняться. Незначна відмінність полягає лише в тому, що: для жінок є більш вагомою причиною отримувати вищу освіту задля *отримання гарної академічної освіти* (чоловіки – 53,2%; жінки – 63%); *отримати цікаву роботу* (чоловіки – 53,1%; жінки – 62,8%). (див. Діаграму 9).

Діаграма 9

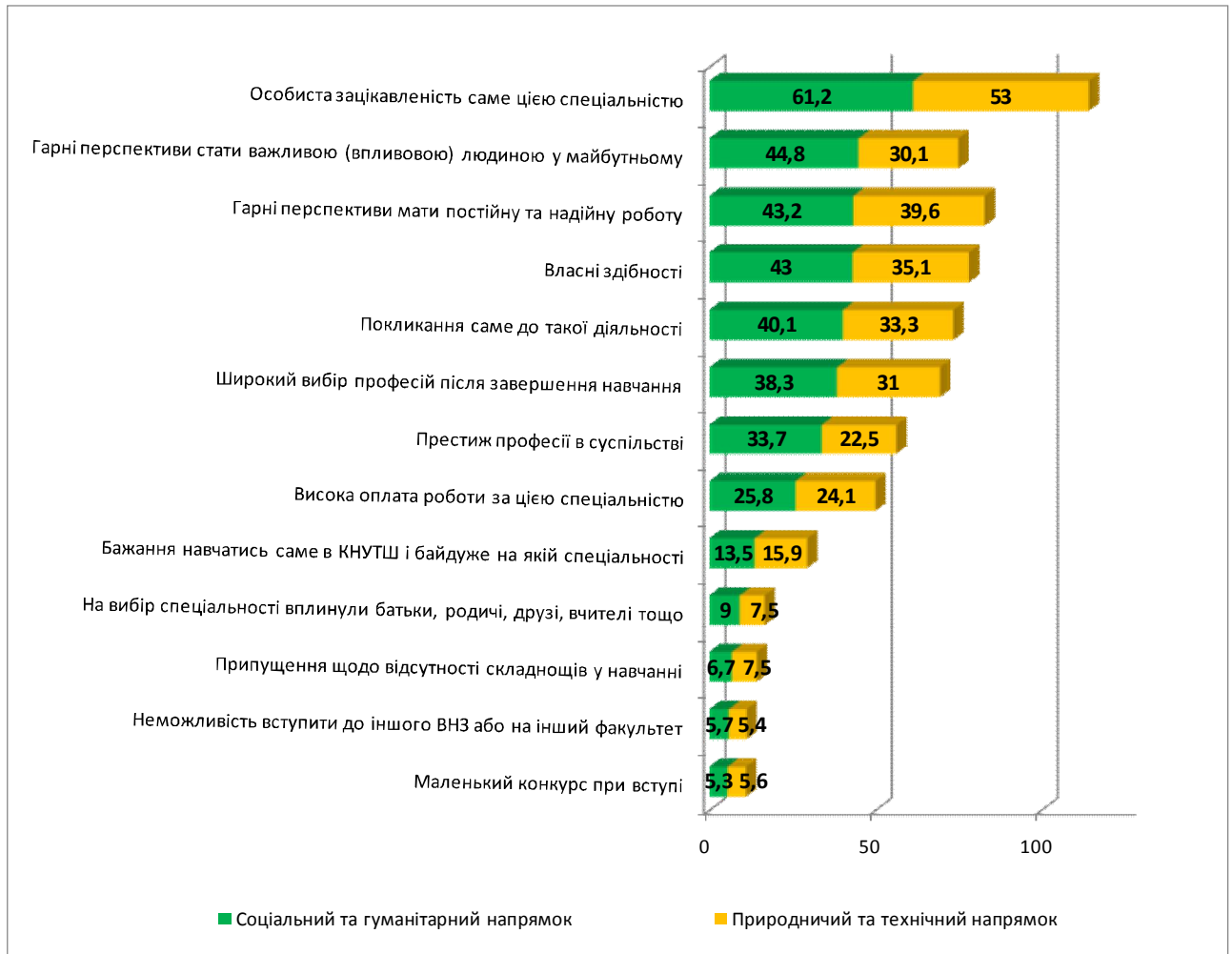
Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту першокурсників залежно від їх статі (% до всіх опитаних)

В ході дослідження було виявлено, що на причини обрання першокурсниками спеціальності не мали вагомого впливу напрямки факультетів (соціальний та гуманітарний напрямок; природничий та технічний напрямок), а от вирішальними з них стали: *особиста зацікавленість саме цією спеціальністю* (61,2% - соціальний та гуманітарний напрямок; 53% - природничий та технічний напрямок); *гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому* (44,8% - соціальний та гуманітарний напрямок; 30,1% - природничий та технічний напрямок); *власні здібності* (43% - соціальний та гуманітарний напрямок; 35,1% - природничий та технічний напрямок) та *престиж професії в суспільстві* (33,7% - соціальний та гуманітарний напрямок; 22,5% - природничий та технічний напрямок) (див. Діаграму 10).

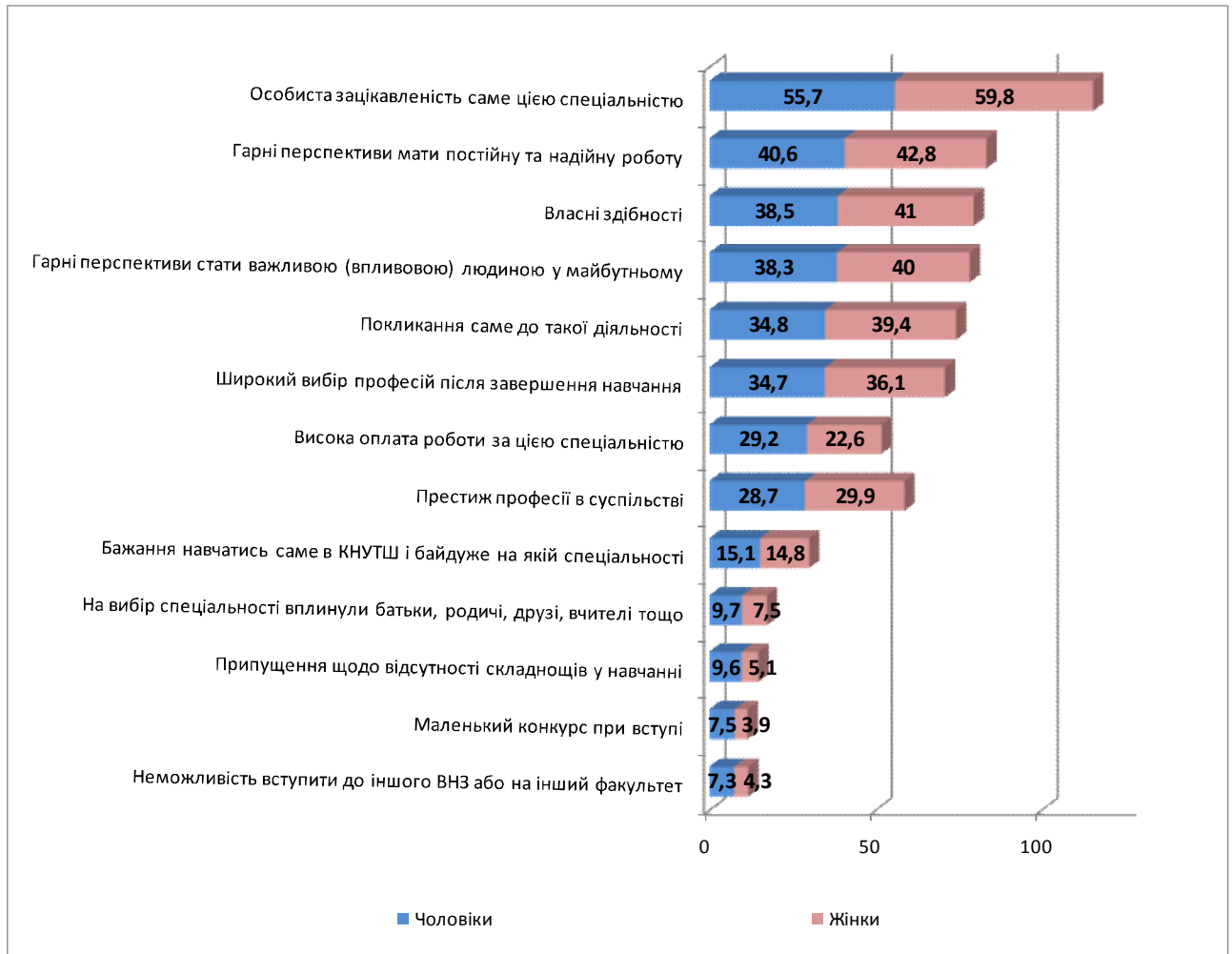
Діаграма 10

Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності залежно від спрямованості факультетів (% до всіх опитаних)

Гендерний фактор відіграв роль лише у зазначенні *високої оплати роботи за цією спеціальністю*, адже чоловіки назвали його вирішальним у 29,2% випадків, а жінки – у 22,6%, інші фактори в однаковій мірі є важливими як для чоловіків, так і для жінок. (див. Діаграму 11).

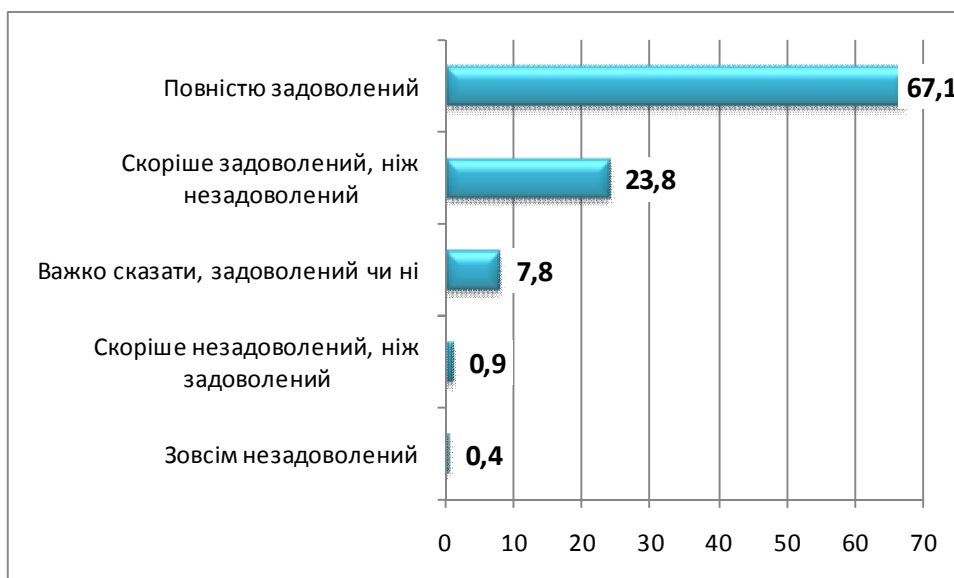
Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності залежно від статі (% до всіх опитаних)

Варто також наголосити на тому, що студенти-першокурсники, які вступили на навчання до Київського національного університету імені Тараса Шевченка, мають загалом високу задоволеність навчанням в обраному ВНЗ, так *повністю задоволені навчанням* 67,1% (від усіх опитаних) і лише 0,4% (від усіх опитаних) виказали категоричне незадоволення навчанням (див. Діаграму 12). І якби студенти мали можливість вступити до будь-якого ВНЗ України, то Київський національний університет імені Тараса Шевченка обрали б знову 93,9% опитаних.

Діаграма 12

**Задоволеність першокурсників тим, що вони вступили до Київського
національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)**

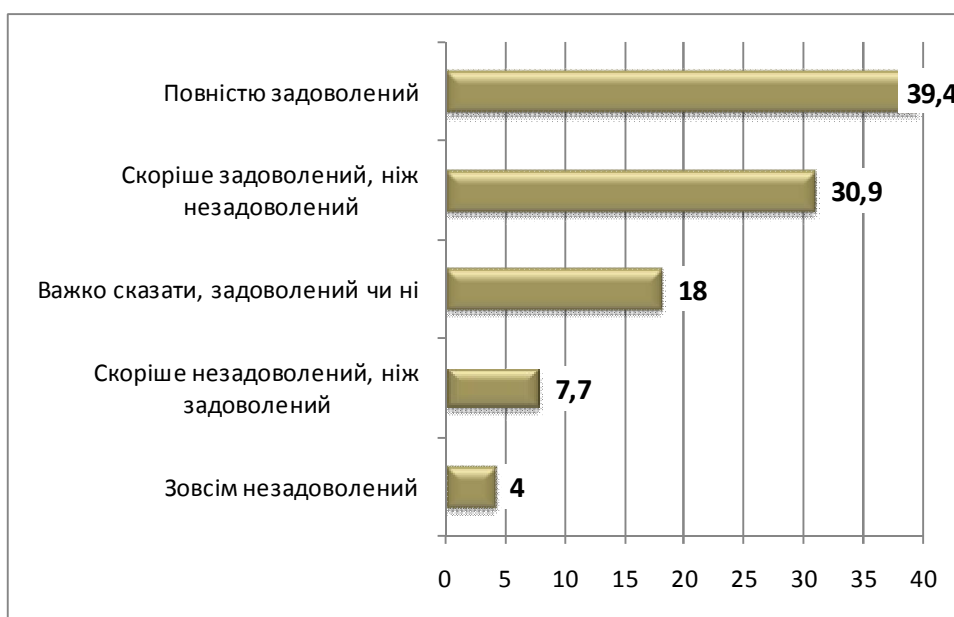

3. Задоволеність студентів проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків

Цього року урочисті заходи з нагоди вручення студентських квитків відвідали 76,4% до всіх опитаних першокурсників. Тоді як минулого року присутніми були 92,2% першокурсників. Серед них, своєю *повну задоволеність проведенням урочистих заходів* висловило 39,4% до всіх опитаних, а *зовсім незадоволених* проведенням урочистих заходів із вручення студентських квитків виявилось 4% (див. Діаграму 13).

Діаграма 13

Задоволеність студентів проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків (% до всіх опитаних)

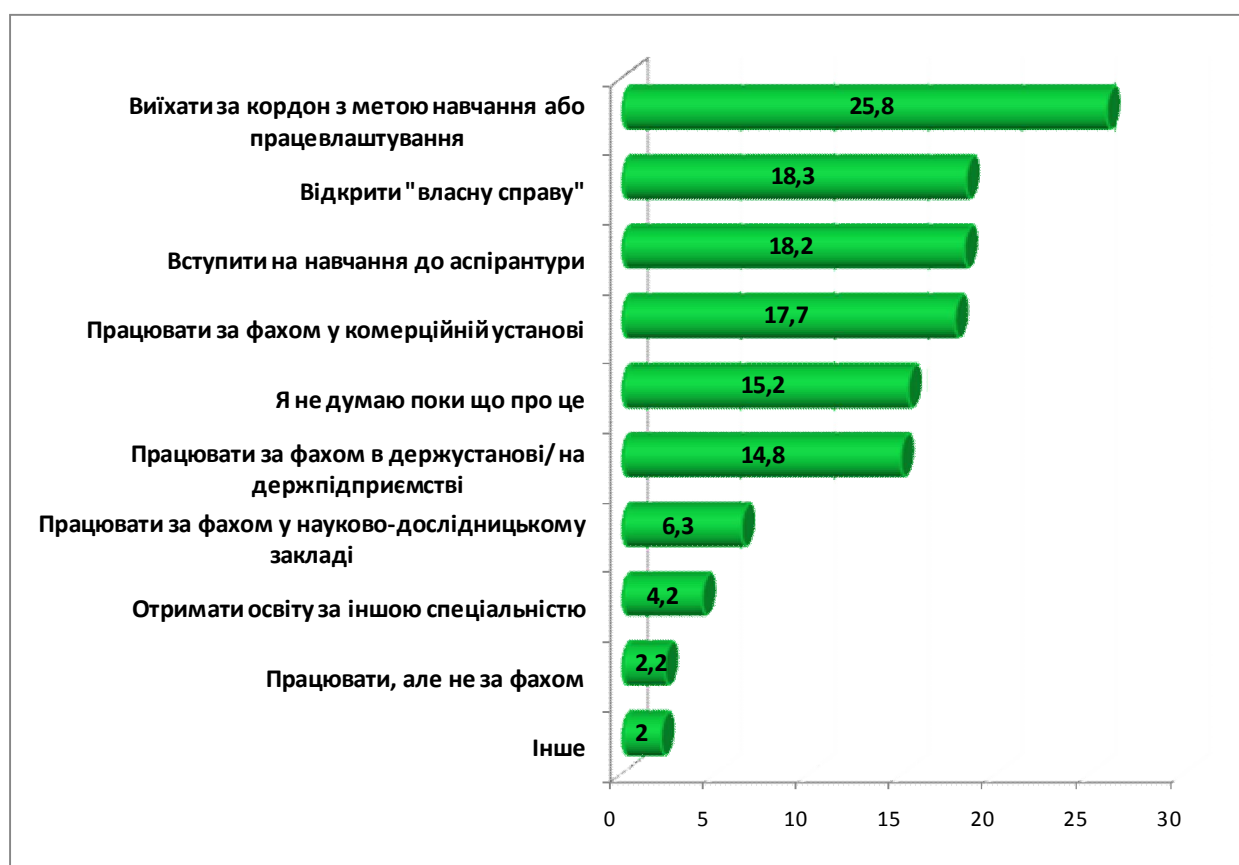
Задля якісних змін у проведенні урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків студентам було поставлене питання «Чи хотіли б Ви щось змінити в їх проведенні?». Більшість студентів-першокурсників (близько 81,6% від усіх опитаних) відповіли, що зміни не потрібні. Серед тих першокурсників, які вважають, що зміни в проведенні урочистих заходів з нагоди вручення студентського квитка необхідні, найчастіше звучали наступні побажання: *скоротити тривалість заходу, покращити організацію та умови проведення заходу, урізноманітнити розважальну частину, підвищити інформативність заходу та покращити розповсюдження інформації про сам захід*.

4. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті

Найбільш розповсюдженими планами на майбутнє серед студентів-першокурсників є *виїзд за кордон з метою навчання або працевлаштування* (25,8%) та *відкриття власної справи* (18,3%). Проте, порівнюючи дані з попереднім роком, варто відзначити зменшення кількості бажаючих *виїхати за кордон* (у 2013 році цей показник становив 32,3%). Крім того, якщо у 2012 та 2013 роках *вступ до аспірантури* займав 2-е місце серед пріоритетних планів на майбутнє, то в цьому році змістився на позицію вниз, хоча із дуже несуттєвим відривом – 18,2% опитаних обрали дану позицію. Також значна частина студентів планує *працювати у комерційній установі*, дещо менша – у *держустанові*. Варто зазначити, що вже на першому курсі більшість студентів демонструють досить чітку орієнтацію щодо обраних життєвих планів – так, не задумувалися стосовно планів на майбутнє лише 15,2% опитаних. Окрім того, першокурсники демонструють чітку спрямованість працювати за отриманою у майбутньому спеціальністю: дуже незначним є відсоток опитаних, які планують *працювати не за фахом* або ж *отримати іншу спеціальність* (див. Діаграму 14).

Діаграма 14

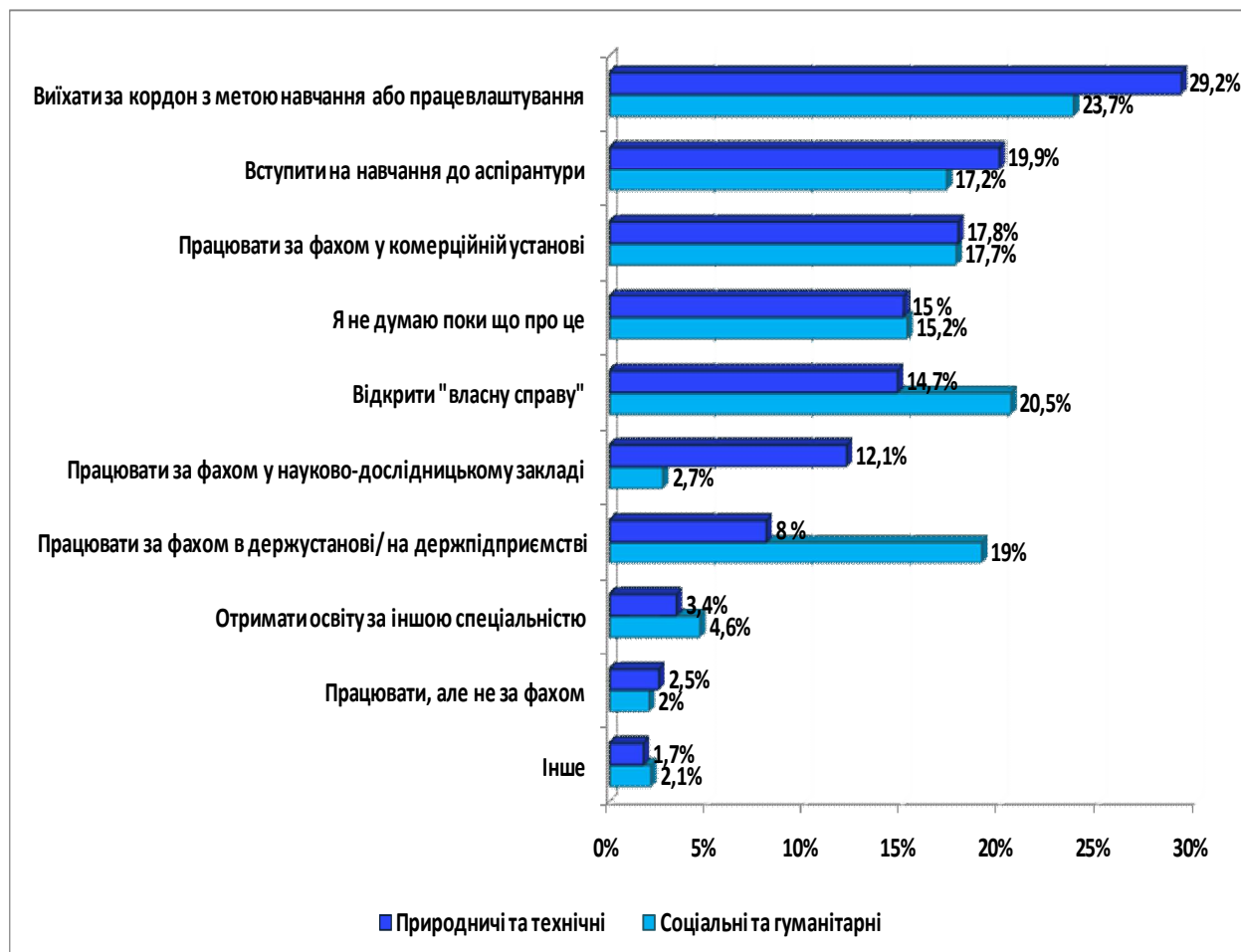
Плани першокурсників на майбутнє після закінчення навчання в університеті
(% до всіх опитаних)

Якщо порівнювати між собою плани на майбутнє у студентів з різних факультетів, то можна стверджувати про вищу зацікавленість науково-дослідницькою роботою серед першокурсників природничо-технічних факультетів: так, планують *працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі* 12,1% (серед першокурсників соціально-гуманітарних факультетів – 2,7%). Крім того, студенти природничо-технічних факультетів в більшій мірі бажають *виїхати за кордон з метою навчання або працевлаштування* у порівнянні зі студентами соціально-гуманітарних факультетів (29,2% і 23,7% відповідно). Проте, студенти соціально-гуманітарного напрямку частіше ніж студенти природничо-технічного напрямку планують *відкрити «власну справу»* (20,5% і 14,7% відповідно) та *працювати за фахом в держустанові або на підприємстві* (19% і 8% відповідно) (див. Діаграму 15).

Діаграма 15

Плани першокурсників на майбутнє після закінчення навчання в університеті залежно від спрямованості факультетів (% до всіх опитаних)

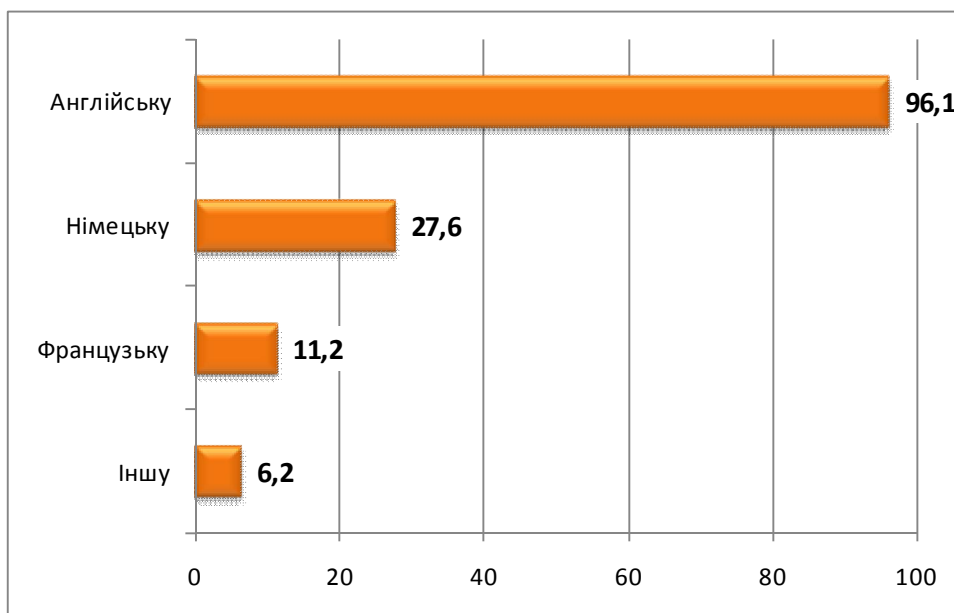

5. Рівень володіння іноземною мовою

Високий рівень знання власної професії та знання іноземної мови наразі є одними з вирішальних критеріїв, щоб отримати цікаву та високооплачувану роботу. Рівень володіння іноземною мовою є чинником як особистісного, так і професійного самовдосконалення особистості. Вочевидь, рівень володіння іноземною мовою є важливим показником, який визначає готовність першокурсників до університетського навчання. Результати дослідження демонструють, що переважна більшість теперішніх студентів-першокурсників під час навчання у школі вивчали *англійську мову* – 96,1% до всіх опитаних. Окрім англійської, вивчали у школі німецьку мову – 27,6% та французьку – 11,2% до всіх опитаних (див. Діаграму 16).

Діаграма 16

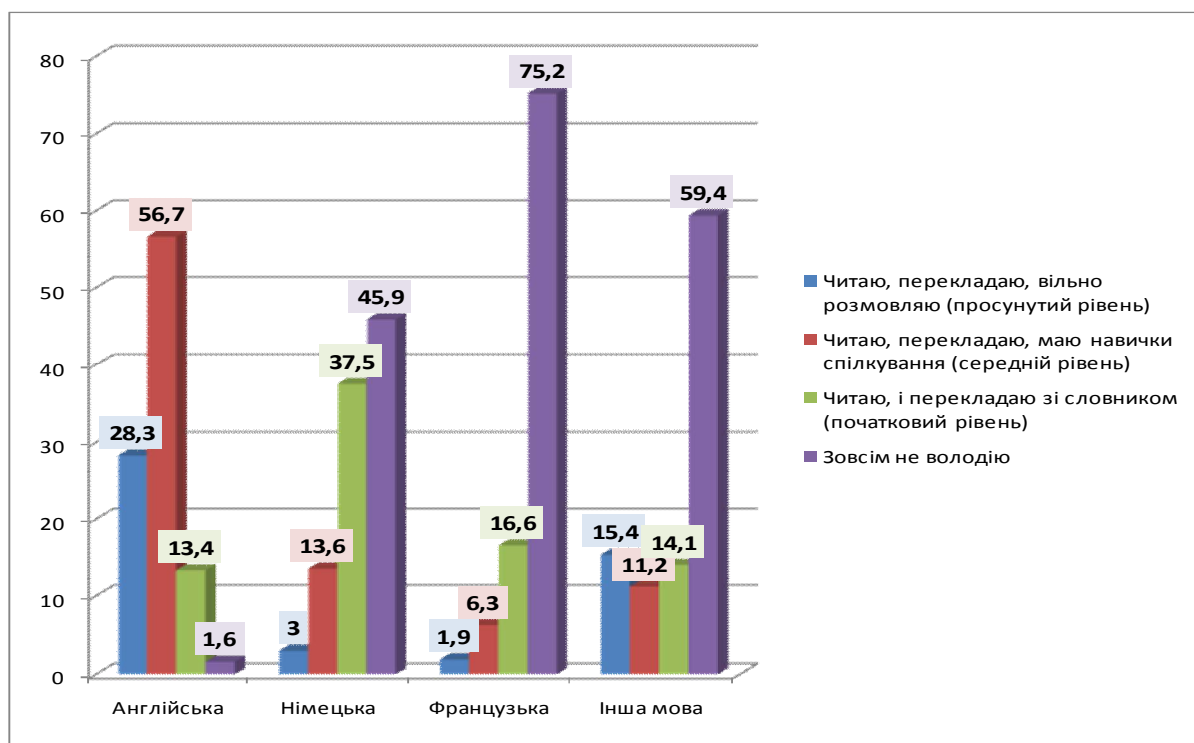
Яку іноземну мову Ви вивчали у школі? (% до всіх опитаних)

Також, респондентам було запропоновано оцінити свій рівень володіння іноземними мовами. Англійською мовою *на високому рівні* володіє значна частина першокурсників – 28,3% до всіх опитаних. Зовсім не володіє англійською мовою лише 1,6% до всіх опитаних першокурсників. Німецькою та французькою мовою *на високому рівні* володіє – 3% і 1,9% відповідно до всіх опитаних (див. Діаграму 17).

Діаграма 17

Рівень володіння іноземною мовою (% до всіх опитаних)

Цікавим стало те, що серед студентів соціальних та гуманітарних факультетів самооцінка рівня знання іноземної мови є вищою, ніж серед студентів природничих та технічних факультетів. У тому числі серед студентів соціальних та гуманітарних наук більша частка тих, хто володіє іноземною мовою на середньому та просунутому рівні (див. Табл. 1).

Таблиця 1

Рівень володіння іноземною мовою в залежності від спрямованості факультетів (% серед тих, хто відповів, залежно від спрямованості факультету)

	Зовсім не володію	Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)
Англійська				
Природничі та технічні	2,2	21,1	58,3	18,5
Соціальні та гуманітарні	1,2	8,8	55,7	34,4
Німецька				
Природничі та технічні	54,7	31,3	11	3
Соціальні та гуманітарні	40,8	41	15,1	3
Французька				
Природничі та технічні	81	13,3	4,4	1,3
Соціальні та гуманітарні	71,9	18,4	7,5	2,2
Інша				
Природничі та технічні	64,6	11,3	7,7	16,4
Соціальні та гуманітарні	56,1	15,8	13,3	14,7

6. Навички роботи з комп'ютером та використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет

Згідно з отриманими даними, студенти-першокурсники досить високо оцінюють свої навички роботи з комп'ютером – так, частка *користувачів* (пошук інформації в Інтернеті, набір тексту, використання електронної пошти тощо) та *досвідчених користувачів* (робота зі складними документами у Microsoft Word, таблицями і формулами в Microsoft Excel, створення презентацій у Microsoft Power Point, робота з антивірусними програмами) становить 61% та 21,8% відповідно. Лише 0,7% студентів зазначають, що не вміють працювати з комп'ютером (див. Діаграму 18).

При цьому, студенти природничих та технічних факультетів частіше оцінюють свої навички користування комп'ютером на рівні *досвідченого користувача* та *професіонала* у порівнянні зі студентами соціально-гуманітарного спрямування, які натомість частіше вважають себе *користувачами* та *початківцями* (див. Діаграму 19).

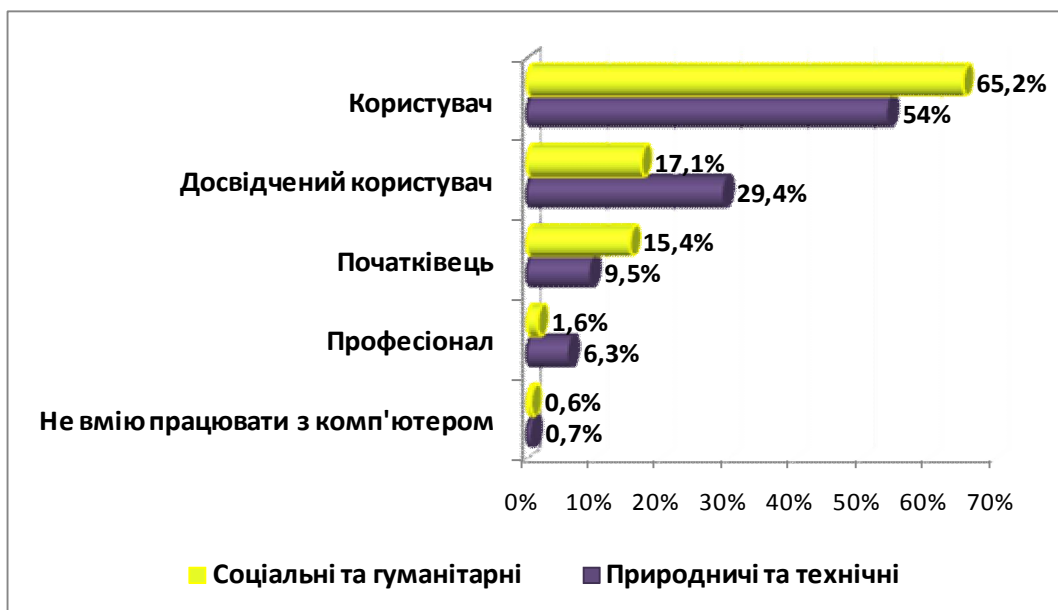
Діаграма 18

Оцінка навичок роботи з комп'ютером
(дані у % серед тих, хто відповів)

Діаграма 19

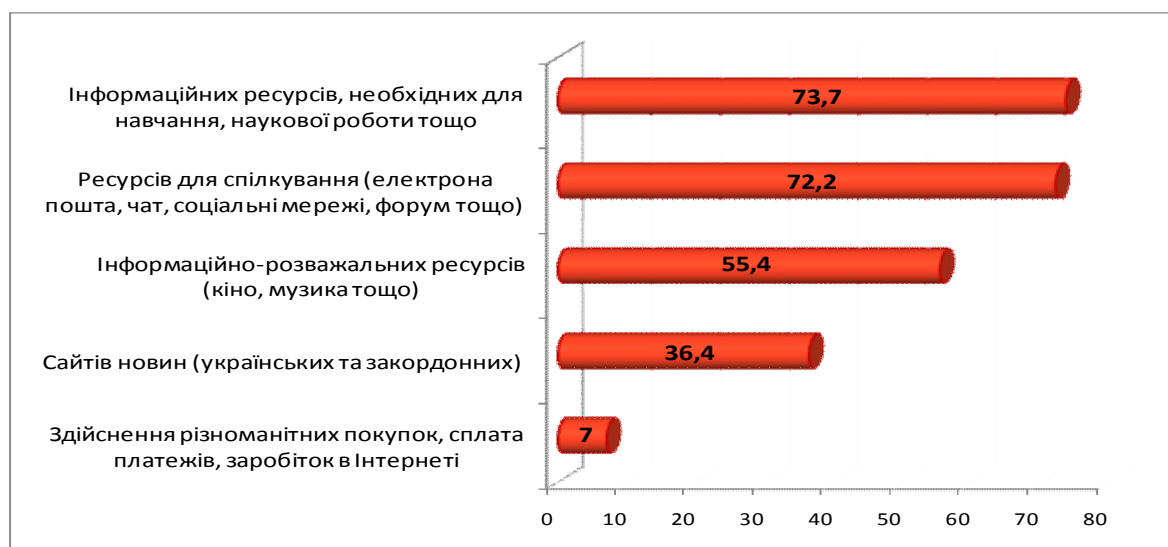
Оцінка навичок роботи з комп'ютером серед студентів факультетів різного спрямування (дані у % серед тих, хто відповів)

Найчастіше студенти-першокурсники звертаються до мережі Інтернет задля отримання *доступу до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, наукової роботи* тощо (73,7%). Слід зазначити, що у порівнянні з 2012 та 2013 роками значущість цих ресурсів для першокурсників дещо знизилася – так, у вказані роки даний показник становив 81,9% та 83,1% відповідно. Другими за значущістю для студентів залишаються *ресурси для спілкування* (електронна пошта, чат, соціальні мережі, форуми тощо) – 72,2%. Найрідше студенти звертаються до Інтернет-ресурсів для здійснення *різноманітних покупок, сплати платежів, заробітку в Інтернеті* – лише 7% опитаних (див. Діаграму 20).

Діаграма 20

До яких Інтернет-ресурсів Ви звертаєтесь найчастіше? (% до всіх опитаних)

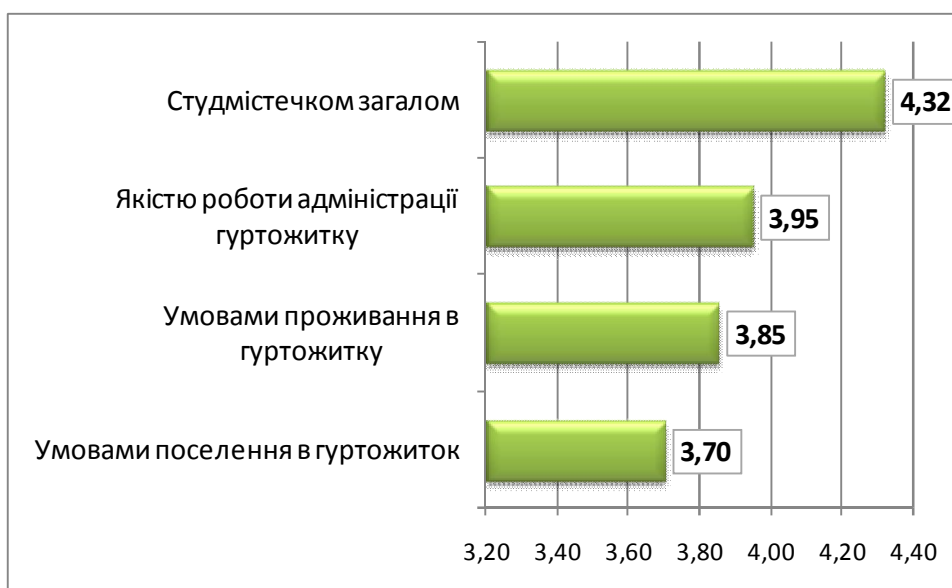
7. Оцінка умов поселення та проживання у гуртожитку

Оцінка умов поселення та проживання у гуртожитках серед студентів, які там проживають є достатньо високою. Найбільше студенти задоволені *студмістечком загалом* (4,32), найменше – *умовами поселення в гуртожиток* (3,7) (див. Діаграму 21). При цьому 79,8% першокурсників не мали проблем з поселенням у гуртожиток.

Першокурсники, які мали проблеми з поселенням (таких кожен п'ятий), найчастіше скаржилися на *брак місць у базових гуртожитках*, в результаті чого студенти були розселені у гуртожитки не своїх факультетів. На думку студентів поширеними проблемами також є *бюрократичність, погана організація*, зокрема *великі черги*. Серед менш значущих проблем – *брак інформації щодо поселення та незадовільні умови проживання у кімнатах* (відсутність ремонту, меблів, бруд тощо).

Діаграма 21

Оцініть наскільки ви задоволені
(середній бал за 5-ти бальною шкалою)

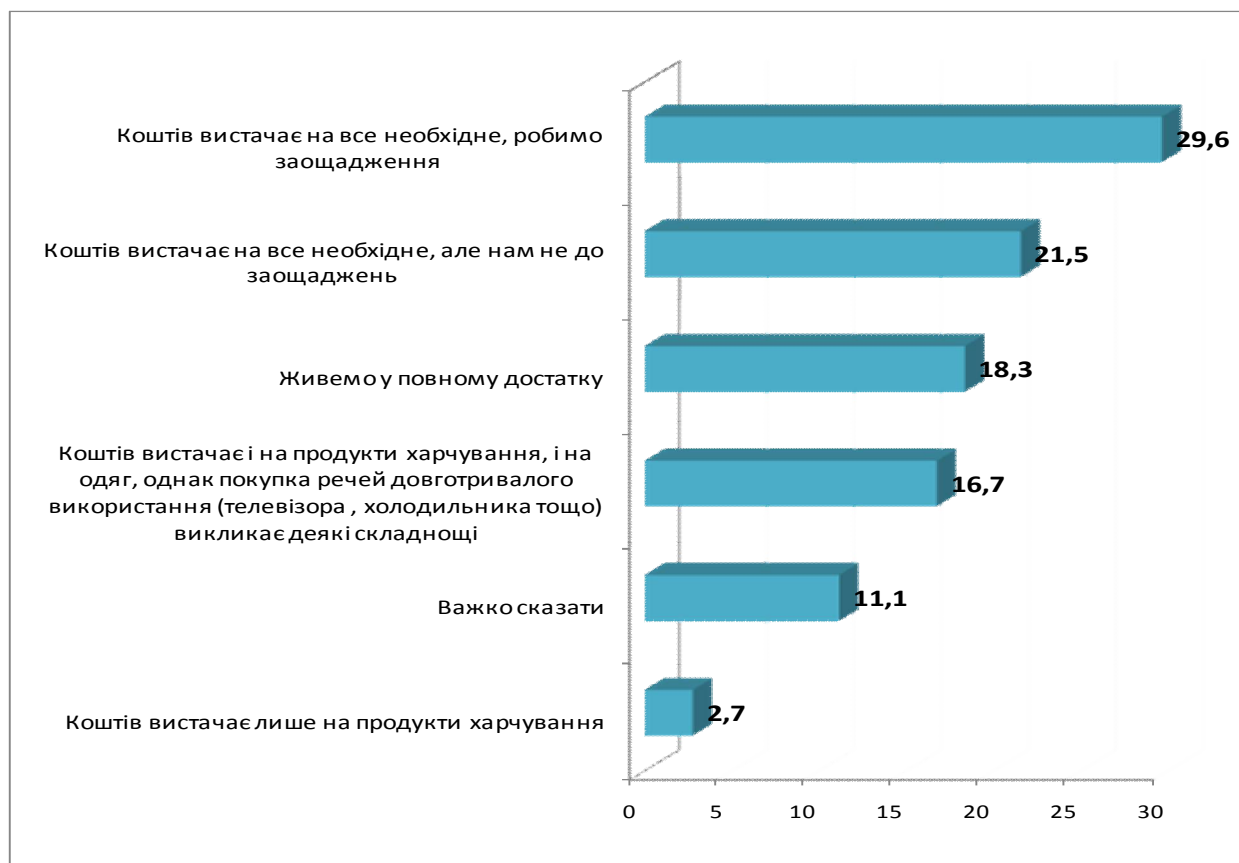
8. Соціально-демографічний портрет першокурсника

Результати різних хвиль UNIDOS протягом кількох останніх років показують, що за освітнім рівнем батьки першокурсників – це переважно високоосвічені люди. Так, за даними останнього дослідження, вищу освіту у батька або матері відзначили 66,3% та 71,4% студентів, науковий ступінь - 6,4% та 5,4% опитаних відповідно. Ці дані підтверджують вплив батьківської родини на формування мотивації отримання вищої освіти.

За оцінками матеріального стану своїх батьківських родин лише 2,7% студентів Університету зазначають, що *коштів вистачає тільки на продукти харчування*, що є значно кращим у порівнянні із загальною ситуацією в українських родинах (за даними загальноукраїнських досліджень). В цілому ж матеріальний стан більшості батьківських родин студентів можна охарактеризувати як *середній* або *високий* (див. Діаграму 22).

Діаграма 22

**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(дані у % серед тих, хто відповів)**

Найвищу оцінку матеріального стану своїх родин (обрали альтернативу "Живемо у повному достатку") демонструють студенти юридичного факультету (30,2%), економічного факультету (26,9%), а також Інституту міжнародних відносин (27,7%). Найнижчу ж оцінку (обрали альтернативу "Коштів вистачає лише на

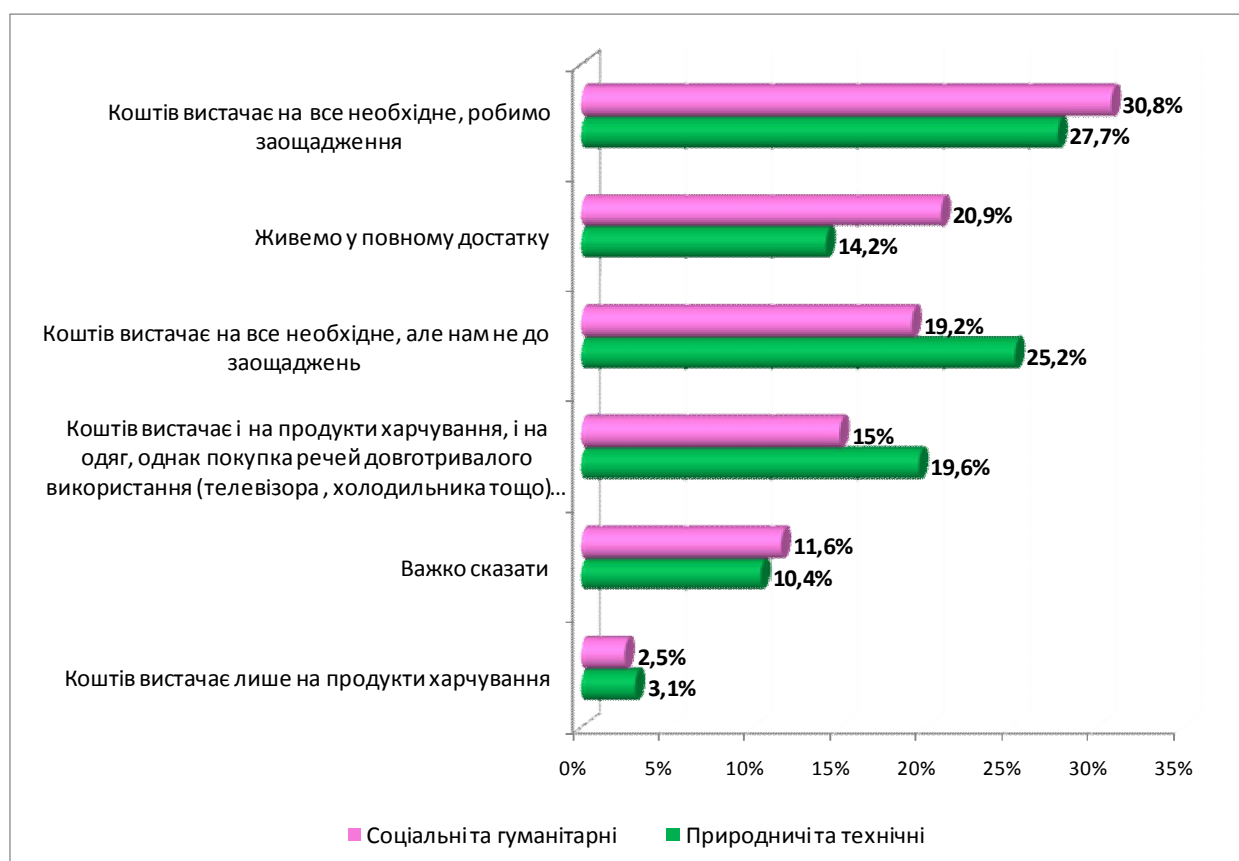
продукти харчування") найчастіше ставили студенти механіко-математичного, історичного та радіофізичного факультетів (8%, 6,5% та 5,6% відповідно).

Загалом, рівень достатку батьківських родин студентів соціально-гуманітарних факультетів вищий, ніж родин студентів природничо-технічних факультетів - якщо серед перших 20,9% зазначають, що *родина живе в повному достатку*, то серед других – 14,2%. При цьому, студенти природничо-технічних факультетів у порівнянні зі студентами факультетів соціально-гуманітарного спрямування частіше відмічають, що *«коштів вистачає, однак не вдається робити заощадження»*, а також, що *«коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання викликає деякі складнощі»* (див. Діаграму 23).

У студентів, які навчаються за контрактом, рівень достатку батьківських родин вищий у порівнянні зі студентами бюджетної форми навчання. Так, якщо серед студентів-контрактників живуть у повному достатку 31,6% опитаних, то серед студентів бюджетної форми навчання таких лише 13% (див. Діаграму 24).

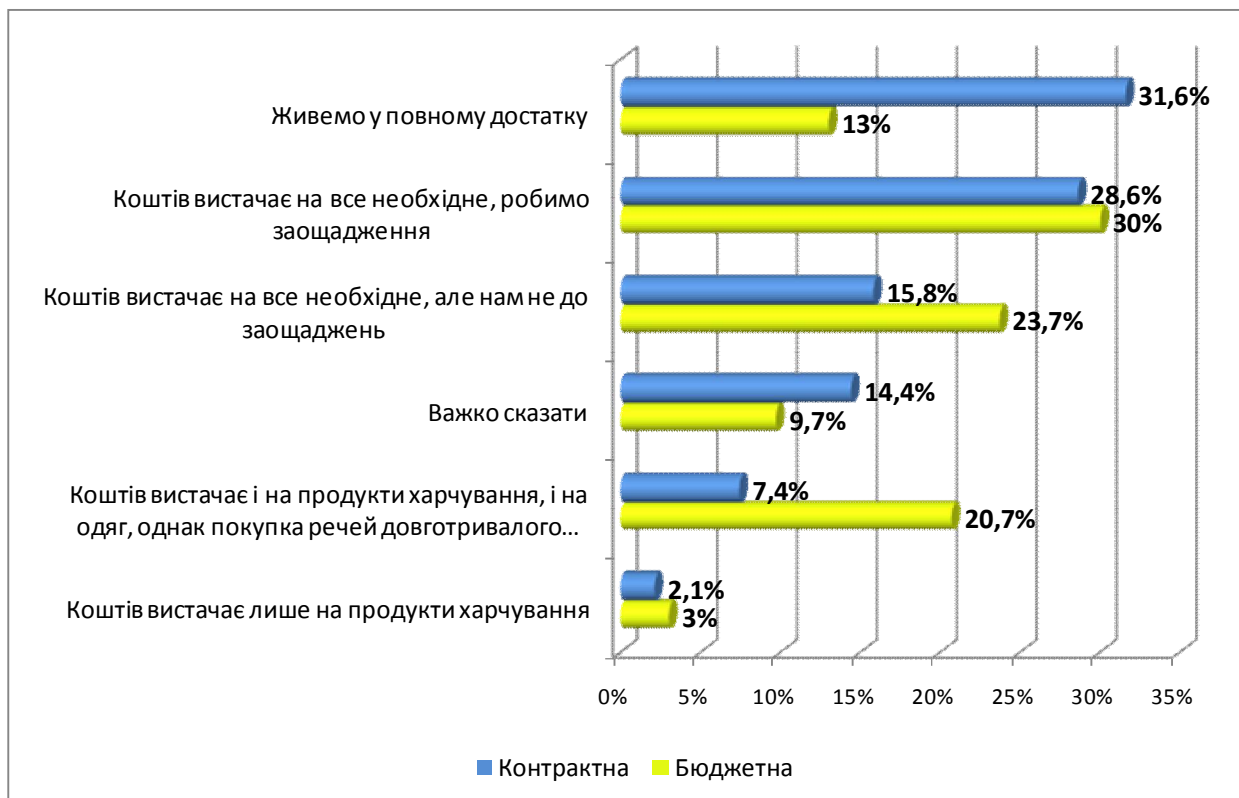
Діаграма 23

**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(% серед тих, хто відповіли, за типами факультетів)**

Діаграма 24

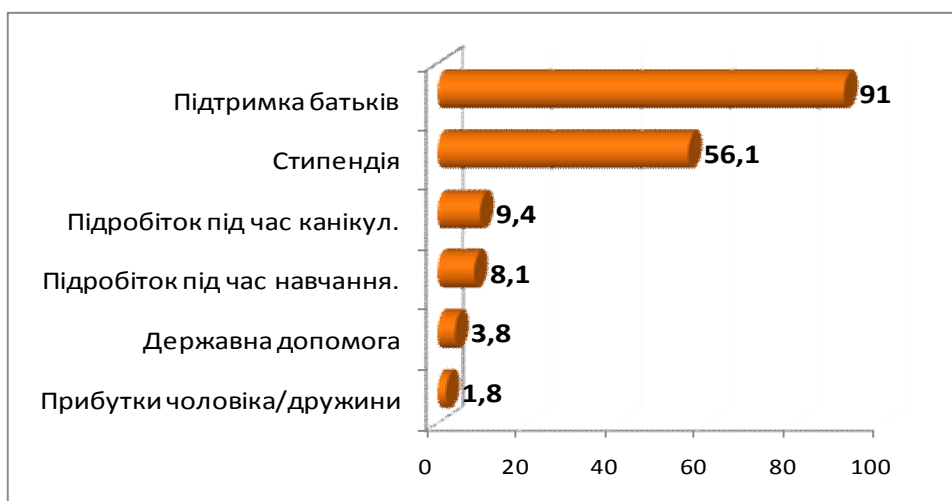
**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(у % серед тих, хто відповіли, за формою навчання)**

Серед джерел, з яких студенти отримують кошти на життя під час навчання в університеті, найчастіше називають *підтримку батьків* (91%) та *стипендію* (56,1%). Натомість, *підробіток під час канікул та під час навчання*, а також *державна допомога* не є поширеними засобами отримання коштів серед першокурсників (див. Діаграму 25).

Діаграма 25

**Джерела коштів на життя під час навчання в університеті
(% до всіх опитаних)**

На час навчання в університеті більшість студентів першого курсу живуть разом з батьками (43,9%), або проживають в студентських гуртожитках (42,9%). Лише 7,1% опитаних винаймають квартиру або кімнату; 3,5% проживають у власній квартирі.

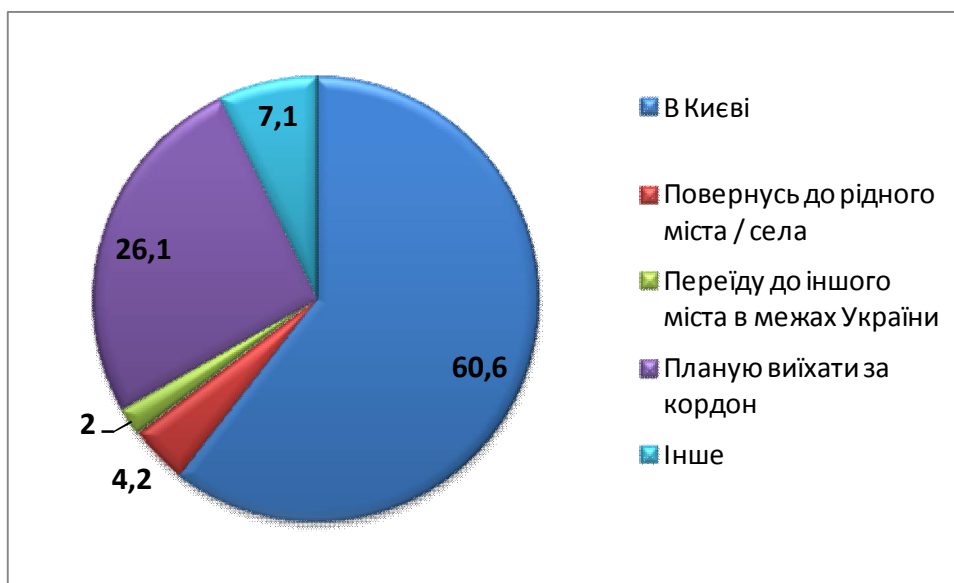
Переважає більшість студентів до вступу в університет проживала у м. Києві – 37,9%. В обласних та районних центрах України проживали 22% та 15,3% студентів відповідно. Жителі сіл становлять лише 5,7% опитаних.

Серед студентів університету представлені жителі всіх без винятку областей України, однак найбільше жителів Києва (38,5%) та Київської області (8,7%).

При цьому планують проживати у Києві після закінчення університету 60,6% опитаних. Значною є і частка тих, хто висловив бажання виїхати за кордон (26,1%). Лише 4,2% першокурсників планують повернутися до рідного міста чи села (див. Діаграму 26).

Діаграма 26

**Плани щодо місця проживання після закінчення університету
(дані у % серед тих, хто відповіли)**

У побуті студенти першого курсу спілкуються українською (35,6%) та російською (30,1%) мовами. Українську та російську в однаковій мірі використовують 33,4% студентів.

ОДНОВИМІРНІ РОЗПОДІЛИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ

1. Вкажіть факультет (інститут), на (в) якому Ви навчаєтесь:

	% до всіх
Біологічний факультет	7.2
Географічний факультет	7.0
Геологічний факультет	2.0
Економічний факультет	10.1
Історичний факультет	4.7
Механіко-математичний факультет	2.7
Радіофізичний факультет	3.9
Кібернетичний факультет	5.3
Факультет соціології	2.2
Факультет психології	5.3
Фізичний факультет	4.9
Філософський факультет	1.9
Хімічний факультет	1.9
Юридичний факультет	8.6
Інститут філології	11.2
Інститут міжнародних відносин	13.1
Інститут журналістики	4.9
Факультет інформаційних технологій	3.1

2. До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали документи при вступі?

Кількість ВНЗ	% до всіх
До 1	9.4
До 2	8.9
До 3	16.7
До 4	20.9
До 5	39.8
Без відповіді	4.2

3. Якою була основна причина того, що Ви подавали документи до декількох вищих навчальних закладів?

	% до всіх
Щоб мати можливість обирати ВНЗ серед тих, куди мене запросили	62.1
Щоб мати шанси потрапити хоча б до якогось ВНЗ	10.5
Це була порада родичів або друзів	10.6
Інше	5.4
Без відповіді	11.4

4. Чи було для Вас важливо, до якого саме вищого навчального закладу вступати?

	% до всіх
Так, це було принципово для мене	86.8
Ні, головним було вступити до будь-якого ВНЗ	3.2
Важко відповісти	9.3
Без відповіді	0.7

5. Куди Ви початково подавали оригінали документів?

	% до всіх
До Київського національного університету імені Тараса Шевченка	60.4
До іншого вищого навчального закладу	8.3
Оригінал залишав у себе до моменту вирішення питання про зарахування	31.0
Без відповіді	0.3

6. Чи користувалися Ви при вступі до КНУ системою електронної подачі заяв?

	% до всіх
Так	37.3
Ні	61.5
Без відповіді	1.2

7. Наскільки корисною для Вас була електронна реєстрація при подачі документів до ВНЗ?
(ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1 – НЕ КОРИСНО, 5 – ДУЖЕ КОРИСНО)

	% до всіх
Не корисною	0.7
2	0.8
3	2.4
4	7.1
Дуже корисною	25.6
Важко сказати	0.8
Без відповіді	62.5

8. З якого джерела Ви отримали інформацію про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка? (МОЖЛИВІ ДЕКІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ)

	% до всіх
З сайту університету	75.7
З загального пошуку в мережі Інтернет	27.8
З матеріалів приймальної комісії університету	18.6
З довідника для вступників до ВНЗ	7.2
Від знайомих викладачів/працівників університету	9.6
Від друзів/знайомих	22.9
Тематичні пабліки КНУ в соціальних мережах	15.2
Інше джерело	2.3

9. Чи достатньо Вам було інформації про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Так	91.6
Ні	7.1
Без відповіді	1.3

10. Якої саме інформації Вам не вистачало? (відкрите питання)

	% до всіх
Є відповідь	5.3
Без відповіді	94.7

12. В яку хвилю Ви були зараховані до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
В першу хвилю	25.0
В другу хвилю	15.1
В третю хвилю	53.3
Без відповіді	6.6

13. Вкажіть, будь-ласка:

Суму Ваших сертифікатів ЗНО	Середній бал атестату
Середнє	
550.39	53.9

14. На Вашу думку, яка процедура вступу до ВНЗ є кращою:

	% до всіх
Конкурс сертифікатів ЗНО	83.9
Проведення вступних іспитів	15.1
Без відповіді	1.0

15. Якою мірою Ви задоволені вказаними аспектами роботи приймальної комісії Вашого факультету? (ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1 – ПОВНІСТЮ НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ, А 5 – ПОВНІСТЮ ЗАДОВОЛЕНИЙ)

	1	2	3	4	5	Важко відповісти	Без відповіді	Середнє
Графік роботи приймальної комісії	0.8%	1.7%	7.2%	22.9%	63.8%	2.8%	0.9%	4.53
Комфортність умов прийому документів	0.9%	2.6%	8.6%	23.4%	62.0%	1.4%	1.2%	4.47
Ввічливість членів приймальної комісії	0.5%	1.2%	5.4%	16.1%	73.2%	1.5%	1.9%	4.66
Надання всієї необхідної інформації членами приймальної комісії	1.4%	2.5%	9.2%	24.8%	59.4%	1.5%	1.2%	4.42
Швидкість прийому документів	1.6%	3.3%	9.4%	25.0%	58.3%	1.5%	0.9%	4.38
Доступність інформації про роботу приймальної комісії	0.6%	2.0%	8.7%	26.6%	59.2%	1.8%	1.1%	4.46
Робота приймальної комісії в цілому	0.3%	0.9%	5.3%	27.7%	63.6%	1.7%	0.6%	4.57

16. Для Вас особисто, якими були основні причини вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Була достатня кількість балів за сертифікатами для вступу до КНУ	17.4
У КНУ є та спеціальність, за якою я хотів (-ла) навчатися	53.9
Низький конкурс на обрану мною спеціальність	2.2
Престиж та статус КНУ	63.8
Поради родичів або друзів	14.7
Належність до групи пільговиків	1.9
Можливість отримати престижну професію	35.1
Попереднє навчання на курсах при КНУ	2.8
Бажання навчатися тільки у КНУ	25.7
Можливість скористатися неофіційними зв'язками при вступі	0.5
Можливість отримання якісної освіти	59.9
Не вдалося вступити в той вищий навчальний заклад, куди прагнув	1.6
Інше	1.5

17. Для чого Ви отримуєте вищу освіту? Вища освіта є корисною для того, щоб...

(ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ КОРИСНО 7 – ДУЖЕ КОРИСНО)

	Не корисно	2	3	4	5	6	Дуже корисно	Важко сказати
Отримати цікаву роботу	0.7	0.7	2.5	5.6	13.6	16.3	58.8	1.7
Мати надійний прибуток	0.8	1.1	2.3	7.1	13.6	19.4	53.5	2.1
Отримати високу соціальну позицію	1.4	1.1	3.7	9.8	16.4	21.5	44	2.1
Розвивати власні ідеї та думки	0.7	1	2.4	6.4	12.3	19.5	56.2	1.5
Дізнатися більше про обрану спеціальність	1	1.1	3.9	8.9	16	22.4	44.9	1.8
Отримати гарну академічну освіту	0.5	0.5	1.8	4.8	11	20.8	59.1	1.5
Загалом бути освіченою особистістю	1.1	0.7	1.8	4	8.7	16.2	65.6	1.8
Відтягнути початок самостійної роботи	26.3	11.4	13.7	11.7	9.9	8.3	14.1	4.5
Допомагати іншим людям	4.8	5.2	10.9	14.3	18.3	16.4	27.6	2.5
Сприяти розвитку суспільства	2.3	2.1	5.8	10.6	16.5	20.8	40	1.9
Під час навчання випробувати різні стилі життя	6.7	5	9.5	14.7	16.2	17.1	28	2.8
Отримати вчений ступінь	8.1	4.4	8	12.3	15.1	15.8	33.3	3.1
Не йти до армії	49.1	4.3	4.3	5.9	5.3	4.9	17.6	8.6
Виїхати з власного міста/ села	40.5	6.4	7.1	8.5	9.1	6.5	17.7	4.1
Не відставати від друзів	41.2	9	10.1	9.5	8	5.7	11.7	4.8

18. Наскільки важливими були для Вас такі причини під час обрання спеціальності, за якою Ви зараз навчаєтесь?

ДАЙТЕ ОЦІНКУ КОЖНІЙ ІЗ ПРИЧИН ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ ВАЖЛИВО, 7 – ДУЖЕ ВАЖЛИВО

	Не важливо	2	3	4	5	6	Дуже важливо	Важко сказати
Особиста зацікавленість саме цією спеціальністю	1.4	1.4	3.3	6.6	12.9	14.9	58.1	1.5
Власні здібності	1.1	1.3	3.2	8.9	19.2	24.4	40	1.9
Висока оплата роботи за цією спеціальністю	4.8	2.8	7.8	14.2	22.2	20.2	25.2	2.7
Покликання саме до такої діяльності	1.8	2.8	6.3	11.1	17.7	20.2	37.5	2.7
Широкий вибір професій після завершення навчання	2.7	2.7	6.6	12.3	17.7	19.8	35.5	2.7
Гарні перспективи мати постійну та надійну роботу	2.2	2.5	5.2	10.2	15.1	20.5	41.9	2.5
Гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому	3.2	2.4	5.8	11.3	16	19.8	39.2	2.3
Неможливість вступити до іншого ВНЗ або на інший факультет	65.4	7.1	6.9	5.2	3.7	2.9	5.6	3.1
Бажання навчатись саме в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка і байдуже на якій спеціальності	35.5	10	11.1	11.3	8.3	6.2	15	2.6
На вибір спеціальності вплинули батьки, родичі, друзі, вчителі тощо.	41.1	10.9	11.7	11	8.8	6.3	8.4	1.7
Маленький конкурс при вступі	60.6	9.5	8	6	4.4	3.5	5.4	2.6
Престиж професії в суспільстві	7.5	3.4	7.5	13	18.2	18.9	29.4	2.1
Припущення щодо відсутності складнощів у навчанні	43.4	12.7	11.7	10.5	7.1	4.4	7	3.3

19. Наскільки Ви задоволені тим, що вступили до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Повністю задоволений	67.1
Скоріше задоволений, ніж незадоволений	23.8
Важко сказати, задоволений чи ні	7.8
Скоріше незадоволений, ніж задоволений	0.9
Зовсім незадоволений	0.4

20. Якби Ви мали можливість вступити до будь-якого ВНЗ України, чи обрали б Ви Київський національний університет імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Так	93.9
Ні	6.1

21. Чи були Ви присутні на урочистих заходах з нагоди вручення студентських квитків?

	% до всіх
Так	76.4
Ні	23.6

22. Наскільки Ви задоволені проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків?

	% до всіх
Повністю задоволений	39.4
Скоріше задоволений, ніж незадоволений	30.9
Важко сказати, задоволений чи ні	18
Скоріше незадоволений, ніж задоволений	7.7
Зовсім незадоволений	4

23. Чи хотіли б Ви щось змінити у проведенні урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків?

	% до всіх
Ні	18.4
Так	81.6

24. Чим Ви плануєте займатися після закінчення університету?

	% до всіх
Вступити на навчання до аспірантури	18.2
Працювати за фахом в держустанові/ на держпідприємстві	14.8
Працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі	6.3
Працювати за фахом у комерційній установі	17.7
Працювати, але не за фахом	2.2
Відкрити "власну справу"	18.3
Отримати освіту за іншою спеціальністю	4.2
Виїхати за кордон з метою навчання або працевлаштування	25.8
Я не думаю поки що про це	15.2
Інше	2

25. Який загальноосвітній навчальний заклад Ви закінчили?

	% до всіх
Загальноосвітню школу	31.6
Ліцей	26.4
Коледж	1.9
Гімназію	23.9
Спеціалізовану школу з поглибленим вивченням певних дисциплін	14.9
Інший	1.2

26. Яку іноземну мову Ви вивчали у школі?

	% до всіх
Англійську	96.1
Німецьку	27.6
Французьку	11.2
Іншу	6.2

27. Оцініть, будь-ласка, свій рівень володіння іноземною мовою:

	Англійська	Німецька	Французька	Інша мова
Зовсім не володію	1.6	45.9	75.2	59.4
Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	13.4	37.5	16.6	14.1
Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	56.7	13.6	6.3	11.2
Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)	28.3	3	1.9	15.4

28. Як Ви оцінюєте свої навички роботи з комп'ютером?

	% до всіх
Не вмію працювати з комп'ютером	0.7
Початківець	13.1
Користувач	60.6
Досвідчений користувач	21.7
Професіонал	3.4
Без відповіді	0.6

29. До яких Інтернет-ресурсів Ви звертаєтесь найчастіше?

	% до всіх
Інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, наукової роботи тощо	73.7
Інформаційно-розважальних ресурсів (кіно, музика тощо)	55.4
Сайтів новин (українських та закордонних)	36.4
Ресурсів для спілкування (електронна пошта, чат, соціальні мережі, форум тощо)	72.2
Здійснення різноманітних покупок, сплата платежів, заробіток в Інтернеті	7

30. Який найвищий рівень освіти отримали Ваші батьки?

	Батько	Мати
Повну середню освіту	5.4	4.3
ПТУ на базі повної середньої освіти	4.1	2.2
Неповна вища освіта (молодший спеціаліст – диплом технікуму, училища, коледжу)	16.6	16.2
Вища освіта (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр, спеціаліст, магістр)	63.3	69.9
Має науковий ступінь	6.1	5.3
Без відповіді	4.5	2

31. Визначте, будь ласка, матеріальний стан Вашої батьківської родини загалом за останні 2-3 місяці:

	% до всіх
Коштів вистачає лише на продукти харчування	2.6
Коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання (телевізора, холодильника тощо) викликає деякі складнощі	16.3
Коштів вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень	20.9
Коштів вистачає на все необхідне, робимо заощадження	28.8
Живемо у повному достатку	17.8
Важко сказати	10.8
Без відповіді	2.9

32. Звідки Ви отримуєте гроші для життя під час навчання в університеті?

	% до всіх
Підтримка батьків	91
Прибутки чоловіка/дружини	1.8
Стипендія	56.1
Підробіток під час навчання	8.1
Підробіток під час канікул	9.4
Державна допомога	3.8

33. Вкажіть, будь ласка, де Ви проживаєте на даний момент?

	% до всіх
Живу разом з батьками	43.2
Винаймаю квартиру / кімнату	7
Живу у власній квартирі	3.4
Проживаю у студентському гуртожитку	42.3
Інше	2.6
Без відповіді	1.5

34.1 Оцініть наскільки ви задоволені:

	Повністю не задоволений	2	3	4	Повністю задоволений	Важко відповісти	Без відповіді	Середнє
Умовами поселення в гуртожиток	3.2	4.6	8.3	11.6	14.4	0.3	57.6	3.71
Якістю роботи адміністрації гуртожитку	1.2	3.3	7.4	14	15.5	0.8	57.8	3.98
Умовами проживання в гуртожитку	1.5	3.5	8.5	14.4	13.8	0.4	57.8	3.87
Студмістечком загалом	0.7	1.1	4.4	13.1	21.5	1.3	57.9	4.37

34.2 Чи були у Вас проблеми з поселенням у гуртожиток?

	% до всіх
Ні	33.9
Так	8.6
Без відповіді	57.5

35. В якому населеному пункті пройшла переважна частина Вашого дитинства?

	% до всіх
В Києві	37.2
В обласному центрі України	21.6
В районному центрі України	15.1
У невеликому місті в Україні	11.6
В СМТ в Україні	5
В селі в Україні	5.6
За межами України, в місті	0.9
За межами України, в селі	0.1
Через часті переїзди в мене не лишилось вражень про місто / село мого дитинства	0.2
Інше	1
Без відповіді	1.7

36. Вкажіть область, в якій Ви проживали до вступу в університет?

	% до всіх
АР Крим	1.3
Вінницька обл.	4.2
Волинська обл.	2.2
Дніпропетровська обл.	3
Донецька обл.	4.6
Житомирська обл.	2.6
Закарпатська обл.	0.7
Запорізька обл.	1.8
Івано-Франківська обл.	1.6
Київська обл.	8.1
Кіровоградська обл.	1.3
Луганська обл.	1.3
Львівська обл.	1.7
Миколаївська обл.	1.5
Одеська обл.	1.1
Полтавська обл.	3
Рівненська обл.	2
Сумська обл.	1.9
Тернопільська обл.	1.7
Харківська обл.	0.8
Херсонська обл.	1.2
Хмельницька обл.	2.2
Черкаська обл.	3.4
Чернівецька обл.	0.7
Чернігівська обл.	3.3
м.Київ	35.8
м.Севастополь	0.2
Без відповіді	7.1

37. Де Ви плануєте проживати після закінчення університету?

	% до всіх
В Києві	58.8
Повернусь до рідного міста / села	4.1
Переїду до іншого міста в межах України	1.9
Планую виїхати за кордон	25.4
Інше	6.8
Без відповіді	3

38. Якою мовою Ви спілкуєтесь в побуті?

	% до всіх
Українською	35.6
Російською	30.1
Українською і російською в рівній мірі	33.4
Інше (вказіть)	0.8

39. Форма Вашого навчання в університеті:

	% до всіх
Бюджетна	69.7
Контрактна	28.2
Без відповіді	2

40. Ваша стать:

	% до всіх
Чоловіча	38.9
Жіноча	60.1
Без відповіді	1

41. Ваш сімейний стан:

	% до всіх
Одружений / заміжня	0.8
Перебуваю у громадянському шлюбі	1.2
Неодружений / незаміжня	94.1
Розлучений / розлучена	-
Вдівець / вдова	-
Без відповіді	3.9